

ב' מ'צ'ו' תצא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִיְרוּשָׁלַם

הדרשה הנודאה

שהשמייע בלהבת אש קודש
בקול ה' בכח לברר ולבבן תורת אמת
מורן רבינו הקוה"ט
רשכבה"ג מסאטמאר זי"ע
מרא דארעא קדישא גאב"ד ירושלים עיה"ק

בשב"ק פרשת בלק - תשט"ו לפ"ק
בביהמ"ד אנשי אונגארן בירושלים עיה"ק ת"ב

ויו"ל כעת לראשונה בשלימות
הראוי לדגל מלאות שבועים שנה
שב"ק פ' בלק תשפ"ה לפ"ק

מאמור ויואל משה אמת
לתאר את השתלשלות הענינים ולספר קושט דברי אמת
מסביב הדרשה הנוראה והשפעתה מיד ולדורות

KolSatmar.com

פתח השער

בימים האלו נזכרים ונעשים שבעים שנה מאותו ביקור נאדר בקודש שערך **רבינו הק'** זי"ע בחצרות בית ה' בירושלים עיר הקודש בחודש תמוז תשט"ו לפ"ק, לאחר שנעתר להפצרת בני ציון היקרים להופיע בקדשו בעיר ה' שמה, להשביע את נפשם השוקקה לחזות בנועם זיו פניו, ולהרוות את צמאונם ממעין היוצא מבית ה', לשמוע את דבר ה' מפום ממלל רברבן שישגן להם את יסודות האמונה הטהורה ודעת תורתו הצרופה בענינים העומדים על הפרק כפי שקיבלנו מאבותינו ורבותינו זי"ע.

גולת הכותרת מאותו ביקור היתה **הדרשה המפורסמת** שנשא רבינו **בשב"ק פר' בלק** בביהכ"ס הפרושים שבבתי אונגרין, אשר בו השמיע רבינו בקול חוצב להבות אש את דעת תורתו בחומר האיסור של לקיחת חבל בבחירות לכנסת המינים, ובו התריע על גודל המכשלה שיש בהשתתפות בממשלה שנוסדה על יסוד כפירה ומינות רח"ל, והתאונן מרה על חילול שם שמים מסוף העולם ועד סופו כשיהודים חרדים יושבים בכנופיא אחת עם כופרים ופורקי עול כחברים בממשלה שחרתה על דגלה מרידה במלכות שמים.

בד בבד השמיע רבינו בהאי שעתא דברי התחזקות שהפיחה רוח חיים בשרידים אשר ה' קורא, שאל ירך לבבם ואל יפול רוחם להתפתות ללכת אחרי משאות שוא ומדוחים, רק יתחזקו באמונת אומן במסורת אבותינו ורבותינו בלי שום שינוי וסטיה כל שהוא.

הדרשה הנוראה הלזו הרעישה את העולם בשעתו, ועלתה לו לרבינו בדם לבבו, ורבת שבעה נפשו כתוצאה מדרשה זו כאשר יסופר להלן בארוכה, ואכן היתה דרשה זו חוליא נוספת בשרשרת המסירות נפש של רבינו הק' זי"ע במלחמתו עבור כבוד שמו יתברך לעקר ולשרש את הקליפה הציונית מלבות בני ישראל.

הכל תלוי במזל, ועל אף שחלקים מדרשה נוראה זו נתפרסמו סמוך לאמירתו בבמות שונות, וחלקים נוספים הימנה נדפסו במשך השנים אחת הנה ואחת הנה, לא זכינו אמנם שיבא בכתובים כל מבנה הדרשה על הסדר כפי אשר יצאה מפי מרן זי"ע, ובפרט לא מצינו זכר בדפוס לחלק הפלפול של הדרשה שבו האריך רבינו בסוגיא דביעור עב"ז, וחבל על דאבד"ן.

ואי לזאת אמרנו שהזמן קגרים לאסוף אל פונדק אחד את כל הנמצא בידינו מדרשה זו מפיהם ומפי כתבם של כמה מהנוכחים במעמד זה, ולסדרו דבר דבור על אופניו בסדר נאה אף נעים כדי שירוצו בו הקורא הרוצה להתבשם מאור תורתו של רבינו, ובעז"ה פנים חדשות באו לכאן, ולראשונה מאז אמירתו האפשרות נתונה להתבשם מנועם אמריו ערוכה בכל ושמורה, ולהתעורר מדברות קדשו שדרש בדם לבבו מלהבות אש.

אולם זאת למודעי כי יותר ממה שכתוב כאן היה קרוי בשער בת רבים באותו מעמד קדוש, כי כאמור לא נשאר בידינו העתק מלא מכל הדרשה, וחופץ מזה שחלק הפלפול חסר לגמרי, מסתבר שאף מחלק האגדה והדרוש החסר מרובה, אך בכל זאת שמחים אנו בקמא קמא דמטא לין, ואשרינו שזכינו לעשות אזנים לתורתו של רבינו כפי יכולתנו, לרוות צמאון המשתוקקים לתורתו של רבינו אשר כל הגה שיצאה מפי רבינו זי"ע יקר בעיניהם, ובפרט אמירתו לגבוה בדרשה מפורסמת זו שהטביעה את חותמה על היהדות החרדית בארה"ק ת"ו.

כזר סביב לדרשה זו הקדמנו 'מאמר ויואל משה אמת' ובו נגולל בעז"ה את היריעה על המאורעות שקדמו לדרשה זו, ועל השתלשלות הענינים בשעתם, ומה גם על ההשפעה העצומה שהיתה לדרשה זו מיד ולדורות לקבוע מסמרות בחובת ההתבדלות מרשעים והנגררים אחריהם, ובהאי שעתא גם נברר מקחו של צדיק בהעלאת סיפור הדברים כהווייתן מפי מקורות נאמנים, ומבין החרכים יאירו שביבי אורו הגדול של רבינו הק' זי"ע בעת עמדו בקשרי מלחמת ה' השערה, אשר הילכתא רבוותא איכא למישמע מכל צעד ושעל בדרכי הנהגתו של רבינו, שכל שיגו ושיחו היתה תורה שלמה.

ויה"ר שנזכה להיאחז באילן החיים ולהידבק באור תורתו הקדושה לעד ולנצח נצחים, עדי שיקויים בנו ברכתו הקדושה של רבינו הק' זי"ע, שהיה מברך בהם את ישראל באהבה בסיום דרשותיו ודברי תורתו הקדושים: **"שנזכה לראות במהרה בישועת כל ישראל ושמחתן, בהתרוזמות קרן התורה וישראל והתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן".**

מאמר ויואל מושה אמת

התקופה שלאחר התייסדות המדינה

התקופה שבה התקיימה ביקורו זה של רבינו בשנת תשט"ו לפ"ק, היתה בראשית השנים אחרי הקמת מדינה הציונית אשר חרטה על דגלה מרידה במלכות שמים ותורתנו הקדושה, ושמה בראש כל מאווייה לדכא עד לעפר את חיי אחינו בני ישראל החרדים היושבים בציון. מדי יום ביומו נתחדשו גזירותיהם ותעלוליהם בעצה ומזימה לטמא את פלטרין של מלך בכל תועבות שבעולם, החל מחילול שבת, גיוס בנים ובנות, וכהנה וכהנה, אין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו ה"י.

בימים טרופים אלו היו רבים וטובים שלא עמדו בנסיון, המה כרעו ונפלו ונשטפו בזרם הכפירה הציונות ה"י, עד שנמצאו מבין שומרי תורה ומצוות שהעיצו לומר על מדינה של שמד שהוא אתחלתא דגאולה, ונתדרדרו מדחי אל דחי עד כדי לשתף פעולה בכל עניני הנהגת המדינה והירוס הדת ה"י.

אולם אף בין אותם החרדים שלא הכשירו להדיא את עבודה זרה הציונות, נמצאו הרבה שהחלו להתחבר עם מוסדות הממשלה, והאחרון הכביד שבבחירות לכנסת המינים החליטו לשלוח נציגים חרדים לשמש

כחברי כנסת המינים, וכדי לכסות את כלימתם הלבשו את מעשיהם באדרת שער למען כחש באמתלאות שונות ומשונות, באומרם כי נשתנו העתים, או כי ההכרח לא יגונה, ומה גם שמדינה שאני וכו'.

בני ציון היקרים נקיי הדעת שבירושלים אשר קיבלו אולפן מפי רבותיהם, והיו נאמנים למסורת רבן ומאורן של ישראל מרא דארעא קדישא הגה"ק **רבי יוסף חיים זאנענפעלד** זצ"ל ואחריו הגה"ק **רבי יוסף צבי דושינסקיא** זצ"ל שהיו תלמידיו המובהקים של מרן הגה"ק בעל **כתב סופר** זי"ע, והמשיכו בגאון ועוז דרך המסורה וההתבדלות, מורשת מרן הגה"ק **החתם סופר** זי"ע, לא יכלו לשאת גודל החילול שם שמים, וניסו בכל מאמצי שארית כוחותם ללחום במסירות נפש ממש כנגד כתות המתחדשים האלה.

אחד היה אברהם

בעת ההיא אש ממרום שולח בדמותו הבהירה של מרן רבינו הק' זי"ע שהשמיע את דבר ה' ברמה דעת תורה הצרופה, בלי שום חת ומורא. ומבין כותלי בית מדרשו יצא דבר ה' בקול גדול ולא יסף כי זאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו. ובקול חוצב להבות אש הרעיש את העולם להבין ולהרגיש את גודל האסון כאשר משנאי ה' נשאו ראש להקים מדינה הכופרת בקדושתן של ישראל ובאמונה בביאת המשיח, ועד כמה צריכים להתרחק מהם ומהמונם, כי הדברים מגיעים לכל שרשי עיקרי אמונה.

דברות קדשו אשר השמיע בבית מדרשו בויליאמסבורג עשו להם כנפיים והגיעו בכל מקום אשר דבר המלך ית' ודתו מגיע, והיו למשיבת נפש להשרידים אשר ה' קורא שרצו להתחזק באמונת אומן שקיבלנו מאבותינו הקדושים מדור דור.

גם לבני ציון היקרים הגיעו העתקות מרשימות דברות קדשו של רבינו הק', הם שתו את דבריו הק' בצמא ובערגה כמים קרים על נפש עייפה, וראו ברבינו הק' את עמוד האש ההולך לפני מחנה ישראל להאיר את עיניהם ולבם מתוך האפילה, בו ראו משען ומשענה להחזיק מעמד ולעמוד איתן כחלמיש צור כנגד פגעי הזמן.

את בנציבין ומצודתך פרוסה

יש לציין מה שסיפר הרה"ח ר' שלום פקעטע שליט"א מה שראו עיניו בשחר טל ילדותו, כאשר היה נוכח בביתו של רבינו הק' זי"ע, והביאו לעיני רבינו זי"ע מה שנמצא כתוב באיזה כתב עת על רבינו זי"ע, ותוכן הדברים שם כי הנה הרבי מסאטמאר הגיע אך עכשיו למדינת אמעריקא, וכבר הספיק לחולל מהפיכה עצומה בשיטתו בעניני ציונות, וברוח סערה מקעקע ומהפך את כל העולם, ויצא ללחום מלחמת אש חרמה כנגד מדינת ישראל, ועל אף שכל גדולי ישראל חולקים על שיטתו ועל דבריו, בכל זאת אינו נמנע לצאת ללחום בריש גלי כנגד הציונים. ע"כ.

כאשר ראה רבינו הק' את דבריהם אלה נענה ואמר בתמיה: "וכי אני מחולל מהפיכה בעולם? וכי איזה עסק יש לי עם אנשי העולם? הלא אינני מדבר כלל עם אנשי העולם, וכל עסקי הוא עם אותם יהודים מועטים הבאים לתוך בית מדרשי ורוצים לשמוע את חוות דעתי, אליהם אני משמיע את דבריי, ואילו לשאר כל המוני אנשים שבארה"ב אין לי שום עסק עמהם. ע"כ.

אכן האמת הפשוט, שעל אף שקהילת סאטמאר בימים ההם לא היה יותר מכמה מגינים אנשים, ורבינו השמיע דעת קדשו רק בבית מדרשו לפני קהל אנ"ש, בכל זאת עשתה כנפיים ונשמעו דבריו הק' מסוף העולם ועד קצהו...

(באילנא דחיי, בשלבי עריכה)

בקשת חכמי ירושלים שרבינו הק' יכהן פאר בתור גאב"ד ירושלים

ביום ז' סיון תשי"ג נסתלק לבית עולמו הגה"ק רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל גאב"ד ירושלים, ובו ביום נמנו וגמרו זקני וחכמי העדה החרדית לשים את כתר הנהגת העדה על ראש רבינו זי"ע, באומרם כי הוא הקדוש הינו

האחד המיוחד מכל אותו הדור המסוגל לשאת את משרת הרבנות בירושלים עיה"ק ביד רמה.

לאחר ימים מספר שלחו הנהלת העדה החרדית שליח מיוחד לרבינו הק' זי"ע וישטר רבנות' בידו, ושמם את דברם בפיו להפציר ברבינו שיאות לקבל עליו משרת הרבנות ולקבוע את משכנו בתוככי ירושלים המעטירה, כדי להאציל מרוחו עליהם ולמען הציל את יתר שארית הפליטה מרדת שחת.

מתחילה דחה רבינו זי"ע את ההצעה לגמרי, והשיב להם נאמר במכתב ארוך (נדפס בהקדמת תהלים דברי יואל) כי מטעמי חיזוק הדת אי אפשר לו לעזוב את מקומו בארה"ב, אך לאחר הפצרות חוזרות ונשנות נאות רבינו לבסוף לקבל עליו את תר הרבנות דירושלים עיה"ק אבל בתנאי קודם למעשה שלא יטוש את משכנו בארה"ב, אך זאת הבטיח להם כי יהיה עינו ולבו שם כל הימים, וגם ישתדל בכל כוחו להופיע ולבקר בהיכל ה' מזמן לזמן כדי לחזקם ולעודדם ולהנחותם בדרך הישר והצדקה כאשר הורו לנו רבותינו.

ביקור הראשון בתור גאב"ד ירושלים עיה"ק

ואכן כשנתיים לאחר מכן, לאחר חג הפסח שנת תשט"ו לפ"ק, התרצה רבינו הק' לבקשת אנשי ירושלים עיה"ק לקחת על נפשו המשימה לבקר בעיר ה', כדי לחזק את בני ציון היקרים. אנשי ירושלים התעוררו בקול תרועה וצהלה למשמע הבשורה המרנינה שיזכו לקבל את פני רבם ומאורם ביום ח' תמוז-ג' לסדר בלק, ותעל שמחתם ורינתם עד לב השמים.

היום המיוחד הגיע. המון רב קיבלו את פני רבינו הק' זי"ע בירידתו מן הספינה בחיפה, ונסעו עמו ברכבת הכבוד עד לירושלים. בשערי ירושלים שלבשה חג כבר חיכו עליו אלפי בני ציון היקרים שקיבלו את נשיא אלקים בתוכם בקול רנה ותודה.

הימים בהם שהה רבינו בירושלים עיה"ק היו ימים מבורכים וימי חג לעם היושב בציון, כשגדולי ויקירי ירושלים באו לשתות מבאר תורתו ולהתחמם לאורו הגדול, והמון בית ישראל מקטנם ועד גדולם השכימו על פתחו לקבל ברכת קדשו עצה ותושיה, ולחזות בנועם זיו צורת קדשו.

הנה מלכך בא! ירושלם עיר הקודש התכונני

בקול רנה וישועה הגנו לבשר לקהל היראים ותחרדים בעיה"ק ובאריה"ק הבשורה הטובה המרגינה, כי כבוד קדושה מורנו ורבינו הגדול, עשרת ראשנו, נזר תפארתנו, שר התורה רשכבה"ג, פט"ס החזק, עמוד הימיני, מופת הדור, אספקליה המאירה מנצח אראלים ותרשישים ראשונים כמלאכים, הגאון הצדיק כבוד קדושה אמר"ר

מֶרֶן יוֹאֵל טִיִּטְרֵי בּוֹרִים שְׁלִיטָא

גאב"ד העדה התרדית דקרתא קדישא ירושלם ת"ו (מלפנים אנדק"ק טאטמאר יע"א)

יוצא א"ה למסעו, תיכף אחר חג השבועות, עלות ברנה לאריה"ק ולחופיז בירושלם עיה"ק, לרופסה בהור הדרתו ולהאציל עלינו מכת קדושתו, להנחנו במעגלי צדק.

פרטים על הופעת כ"ק מרן שליט"א יבואו.

הועדה לקבלת פני מרן הגאב"ד שליט"א

ח"י אייר, ל"ג בעומר, תשס"ו

ע"י העדה התרדית מעיה"ק ירושלם ת"ו

המודעה בגליון משמרת חומותינו פרשת בה"ב
תשט"ו המבשרת את בואו של רבינו לארה"ק

תכנית קבלת פנים

לרבנו הגאב"ד דמעה"ק ירושלם ת"ו, מרן **יואל טיטרי בורים שליט"א** (הגאב"ד מרן סאטמאר)

ביום ג', ח' חזון הבעלים, בשעה 6.00 בבוקר יופיע א"ה כ"ק מרן שליט"א באניה, מסמ"א למפל חופית, קהל המשתתפים בקבלת פנים מתאכף באותה שעה בנמל חופה בבנייה מיוחדת, שער פס, 2, מול אנד, לקבל פני קדשו, בעלותו על אדמת ארץ הקודש.

כ"ק מרן שליט"א יסע מהנמל יחד עם הקהל לקרית אליהו, רח' אלגורדיס 3 לבית הרה"ח מרה מ"ה משה אלי גרוס ח"ו, אקבל רכבת שלום מכ"ק מרן שליט"א בבית הכנסת דש"ס.

בשעה 12 בצהריים יוצאים בצוותא בראשות מרן שליט"א לתחנת הרכבת המרכזית בחיפה.

בשעה 12.45 יוצאת **בחיפה** רכבת הכבוד המיוחדת בדרכה לירושלם עיה"ק.

בשעה 2.19 מגיעה רכבת הכבוד לתחנת הרכבת **בנתניה**, קהל התרדים מנתניה והמסיבים מתאספים לקבל פני קדשו הרכבת שוהה בנתניה 15 דקה.

בשעה 2.59 מגיעה הרכבת לתחנת **אכזב ת"א**, קהל חרדי **ת"א, יפו, בני ברק, פתח תקוה והמסיבים** מתאספים לפני השערה הנ"ל לקבל פני קדשו, הרכבת שוהה באכזב ת"א 15 דקה.

בשעה 3.47 מגיעה הרכבת **לילוד**, חרדי **לוד רמלה והמסיבים** מקבלים בשעה הנ"ל פני קדשו, הרכבת שוהה בלוד 15 דקה.

בשעה 4.36 מגיעה הרכבת לתחנת **הר טוב** (התחנה האחרונה לפני ירושלם), בחר טור נגמשים (לכמה דקה)

עם הרכבת היוצאת מירושלם בשעה 3.55 אחה"צ.

בשעה 5.55 מגיעה בעזרי"ר רכבת הכבוד לתחנת הרכבת בעזרי"ר **ירושלם ת"ו**.

היורדי **ירושלם** בראשות חכמי ורבינו ירושלם, בני הישיבות ותלמידי הת"ת מתאספים בהמוניהם ברחבת תחנת הרכבת לפני השערה הנ"ל, לקבל פני רבינו שליט"א.

לשם קירוב על המדרג נמסר סדרנים, הקהל מתבקש לשמור ולציית להוראותיהם.

מסל הכבוד עם כ"ק מרן שליט"א עובר דרך רחובות טינג ג'ורד/שטרסמארג, גאולה, מאה שערים, יואל להיכל הישיבה הקדושה, ייסב לב" של מרן שליט"א.

התעוררי ארץ הקודש כי בא אורח! לבשי בגדי תפארתך ירושלם!

לנוחיות קהל ירושלם, נסעוים לחופה בצוותא, בקרינת מיוחדת למשתתפים מקבל פנים ביום ב', י' חתית רכבת היוצאת בשעה 3.55 אחה"צ

מסדרים מקומות לינה בחיפה

ע"י העדה התרדית בעיה"ק ירושלם ת"ו

מכירת כרטיסים לרכבת הכבוד מחיפה לירושלם ולרכבת מירושלם לחיפה ביום ב' י'

ירושלם מסדר העדה התרדית, רחוב אדוני, ישיבת ייסב לב, רחוב יואל, ר' יוסף יונתן גרוס, קסטנו, **בני ברק**, הרב בן ציון יעקוביץ, בית הכנסת חסידי סאטמאר (בערב), **זכרון מאיר** ר' אריה לסקוביץ, קרית הישיבה, **חיפה** ר' שלמה יעקב ווייס

חליטת רחוב 3 מספר 13, ובערב בית"א סאטמאר, בבית הכנסת הגדול, ר' יעשי' זאב גרוס, רחוב אלגורדיס 3, קרית אליהו, **נתניה** ר' חיים פרידמן, בית מסחר למשקאות, לחיים

מודעה מהקבלת פנים - משמרת חומותינו עמ' ס"ח

הדרשה בביהמ"ד פרושים בבתי אונגארן

במשך ימי השבוע הוקבע כי הדרשה המרכזית ישא רבינו בשב"ק בלק בביהכנ"ס דבתי אונגארין, ופורסמו הדברים על פני העיר להיות עתידים ליום הזה לשמוע את דבר ה' ברמה מפום ממלל רברבן.

ביום ערב שבת קודש הצטרף רבינו לקריאתם של חברי הביד"צ שהוציאו כרוז מלפני שבועיים לאסור את הבחירות לכנסת המינים, ורבינו

הוסיף על פסק דינם כדברים האלה: **"כל מה שכתבתי בבחירות הכנסת הקודמות בחומר האיסור שלא להשתתף בבחירות לכנסת נתברר אצלי עכשיו יותר ויותר בחומר איסור בהנורא ליקח חבל ח"ו בבחירות הנוכחיות שלהם"**

א י ס ו ר

טעם כי כן הוציא שלישיא ורבינים הנאכדים הביד"צ שלישיא
הדיר הוציא על דבר השמעת בבחירות הקודמות להחליט אשר היה על ישראל מינוי פד"ק למועצת
עשר נבחרים ובהם גם שיתק על חוקי המדינה – הכרזתו נדפסה וצוה על כל
אסור נמור לכל ב"י ישראל. איש לא אשה. קטן וגדול לקחת חבל בבחירות כאלה
ובשום פ"ק יסבין בשם ושאין
כ"ר הנד"ר העניק ירושלים לכל הקהלות אמונים פירוש יבין
נא: מוסס מנהיגים עממיים ורבי נא: "ישראל יתחל חל"י וירושלם
יוס כ"ר ליהודי כ"ר חוקי. שם. הנה ויהיה שיתק ליק
כ"ר
כל מה שכתבתי בבחירות הכנסת הקודמות בחומר האיסור שלא להשתתף בבחירות לכנסת
נתברר אצלי עכשיו יותר ויותר בחומר איסור בהנורא ליקח חבל ח"ו בבחירות הנוכחיות שלהם
השיתק יתום וילד על יד ישראל מוססות נוראם כאלה. וירושלם יתום כ"ר מכלול מוססות והנאל מה
עוד נכתב לראות במסגרת כחוקת כל ישראל ושמעון
בא"ת מה שיתק ירושלים ר' חל"י ח"י ע"י לברר יתום השיתק
ח"י וואר מיימביים

באותו יום שבת קודש פר' בלק לאחר צהריים נקבצו ובאו רבבות אלפי ישראל משופרא דשופרא מנקיי הדעת שבירושלים, ועל צבאם אדירי התורה חברי הביד"צ העדה החרדית, רבנים וראשי ישיבות, מורי הוראה היושבים על מדין לצד בעלי תריסין מחכמי העיר, זקני נקיי הדעת שבירושלים הם ובניהם ותלמידיהם, כולם נקבצו ובאו כדי לשמוע את דבר ה'.

כשעה ארוכה לפני שהגיע רבינו למקום כבר נתמלא היכל בית המדרש מן הקצה ועד הקצה, עד שרבים וכן שלמים הוכרחו להישאר בחוץ וצבאו על החלונות ועל דלתות שערי ביהמ"ד. ככה עמדו בחוצות העיר מסביב זקנים וישישים, כולם בלב אחד ובעצה אחת לשמוע את דבר ה' היוצא מפה קדוש אשר הותירו הקב"ה ברחמיו וברוב חסדיו למען הציל את יתר שארית הפליטה.

בהגיע השעה המיועדת הופיע רבינו הק' ותוארו כמלאך ה' צבאות, כשהוא מעוטף בטליתו על הקאפטן הירושלמי הצהוב. ניגש לפני ארון הקודש ונשא תפילה חרישית רגעים אחדים, ומיד העמיד עצמו לעיני כל העדה, והחל לדרוש כמשה מפי הגבורה.

בתחילת דבריו השמיע רבינו דברי פתיחה ואגדה, ומתוך כך עבר לפלפל עמוק בדבר הלכה בסוגיא של ביעור וביטול עבודה זרה, ולאחר מכן התחיל

להשמיע דברי התעוררות בקדושה רבה, ובלהבת אש התריע על גודל המכשילה שיש בלקיחת חבל בבחירות לשלטון הרשע. רבינו זי"ע בגאון כח קדושתו חשף את זרוע עוזו לברר באר היטב דעת תורתו הצרופה, כאשר כל דבריו הק' מאירים כזהרי חמה, ויחדר כל העם אשר במחנה בשמעם את דבר ה' ברמה מפורש יוצא מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה.

מה נהדר מראה כהן

זקני נקיי הדעת שירושלים תיארו בערגה אותו מעמד רווי הוד אשר חזו עיניהם ושמעו אזניהם, ואמרו כי מי שלא זכה להיות אצל דרשה זו לא ראה מאורות מימיו. עצם המעמד כולו היה מחזה נורא הוד שלא מעלמא הדין, תואר פני רבינו הק' היו בוערים כלפידים ונראה כמלאך ה' צבאות, עומד ודורש כמפי הגבורה.

[illegible]

קול ד' בהדר

זשא אשר נשא בש"ק מרשת בלק רבינו הגאון הקדוש, רשכבה"ג, מרן "ואל טייטלבוים שליט"א
ב"ד מעיה"ק חיו, ממני אלמי חברי העדה החרדית, במקדמו הגי' בדב"צ, מורי ההוראה, ראשי ישיבות,
אדמו"רים, רבנים, חכמי התורה וגוסי הדעת בקרחת קדישא חיו.

דברים חוצבים להבות אש בקדושה ובטהרה

[illegible][illegible]

קרטנסט י"ב, ירושלים ת.ד. 5069
ה' מנחם, י"ז תמוז תשט"ז
המלכות: אכרס"ה ב' י"ח שדחנ

תיאור הדרשה במשמרת חומותינו

רעשה הארץ וגם נתגעשה

ויהי ממחרת השבת נתפשט חיש מהר תוכן הדברים הקדושים שהשמיע רבינו במעמד אלופי אלפי ישראל, ונדעזע ארץ ישראל מתוקף דברים הנוראים וסוערים אשר השמיע רבינו הק' בתקיפות דקדושה כנגד השתתפות בבחירות, כל הארץ היתה כמרקחה רעשה וגם נתגעשה.

אולם בעוד שדברי רבינו היו כמים קרים על נפש עיפה אצל שלומי אמוני ישראל האמונים עלי האמונה הטהורה, לא מצאו הדברים חן בעיני הנוהים אחר האשרה הציונית, שאגת הארי החי לא נתנה להם מנוח, ולא היו יכולים לעכל כי עדיין יש בנמצא כח של קדושה עליונה בתוככי מחנה בני ישראל, המשמיע את דבר ה' ברמה, והתאגדו המה וחכמיהם והוגי דעותיהם ולבלריהם ביחד עם כל ראשי מרכבה הטמאה בעצה ובמזימה להשמיץ את רבינו הק', על אשר העיז לצאת באש דקדושה נגד הממשלה הציונית, ונגד כל אלו הלוקחים חבל בבחירותיהם.

למי הזכות להיכנס לארץ ישראל

באותן הימים כאשר דרשתו של רבינו נהפכה לשיחת היום בכל המדינה כולה, נעמד ראש הממשלה ב. ג. שר"י ונאם בתוך כנסת המינים בגאווה ובזו וחימה שפוכה, ואמר: הנה הגיע רבי מחו"ל לתוך המדינה לדרוש בדברים בוטים כמדקרות חרב כנגד הקמת המדינה והשתתפות בבחירות, וחרץ פיו ולשונו לאמר כי בפעם השניה לא יתן לרבינו זי"ע זכות כניסה לתוך הארץ.

כאשר מסרו את דבריו לרבינו הק' זי"ע, נענה ואמר: **"הנה אני לעצמי איני יודע לעת עתה אם יעלה בידי להגיע עוד הפעם לארצינו הק' לפני ביאת המשיח, אבל דבר זה ברור שבביאת משיח צדקינו לא יניחו 'אותו' להיכנס בארץ ישראל".**

(באילנא דחיי ח"ה עמ' רפ"ג, מפי הגה"צ ר' שמואל בראך זצ"ל
אב"ד נאנאש ששמע מפ"ק)

ויצא ה'עגל הזה: סילוף דברי רבינו זי"ע ומהומה רבה במחנה החרדים לדבר ה'

אולם גם במחנה שומרי התורה והמצות עוררו הדברים סערה גדולה, ונתקבלו במורת רוח אצל עסקני האגודה שלא היו יכולים להשלים עם המציאות שהופיע רבינו הק' בגאון קדושתו ואסר את הבחירות במעמד אלופי אלפי ישראל, ולא עוד אלא שדבריו עשו רושם אדיר והכו שרשים בלבבות החרדים לדבר ה'. ואי לזאת ביקשו עצה לטשטש ולהחליש את השפעת הקדושה, והתחילו להפיץ על פני חוצות שקרים זולים וסילופים שפלים על חשבונו של רבינו הק'. ולא נתקרה דעתם עד שבדו מלבם כאילו שרבינו אמר בדרשתו שגם ה'עגל' נעשה על ידי 'אהרן', כשכוונתו בזה לפגוע בכבוד שם קדשו של הרה"ק **מבעלזא זי"ע**.

ואולם לאמיתן של דברים מובן מאליו כי לא היה בזה סרך של אמת, וכאשר התבטא רבינו כשהגיעו הדברים לאזניו: **"אף לא הזכרתי בדרשתי לא את השם 'אהרן' ולא את המילה 'עגל'"**, ולא היה זה כי אם שקר גם במילתא דעבידא לגלויי שיצא מבטנם של אנשי ריב ומדון, לאשר ידעו כי הרה"ק מבעלזא הוא זקן צדיקי הדור הנערץ ונקדש בעיני כל בית ישראל, ובכך יעלה בידם להחליש השפעת הדרשה בלב הציבור, ומה גם שעל ידי זה יעלה בידם להשמיץ את רבינו הק' בקרב ישראל, ולגרום פירוד בין

(א) מפי הגה"צ אדמו"ר משינאווא זצ"ל, ששמע מפ"ק של רבינו הק' כאשר חזר לביתו ואביו הגה"צ מלאנצהוט זצ"ל קיבל את פני רבינו זי"ע וביקש לדעת אם כנים הדברים הנשמעים בחוצות העיר.

תיכף על אתר השיב לו רבינו הק', **'עס איז א שקר, איך זאל אזוי זאגן אויף דעם רב? איך האב נישט געזאגט אין דער גאנצע דרשה נישט דאס ווארט אהרן און נישט דאס ווארט עגל'**. עכ"ל. וכן שמעו עוד כמה אנשים נאמנים מפי רבינו הק' בעצמו. וראה להלן שהבאנו כן גם ממכתבו של הגה"ק הרמ"א פריינד זצ"ל.

וכיוצא בו סיפר הרה"ח ר' אברהם שווארטץ הי"ו מה ששמע מפי אביו הרה"ח ר' ליפא ז"ל שלמחרת הדרשה ביום הראשון לאחר שסיים רבינו תפילת שחרית, ניגש איזה רב לרבינו ואמר לו שהתפשט השמועה בכל חוצות העיר שרבינו זי"ע דיבר אתמול כנגד הרה"ק מבעלזא זי"ע במה שאמר אהרן עשה את העגל, וכי למי התכוון אם לא להרה"ק מהר"א.

השיב לו רבינו בתמיה: האמנם כך אמרתי בעת הדרשה? ותוך כדי דיבור פנה רבינו לר' ליפא הנ"ל ואמר לו: הנה תאמר לו את מה שאמרתי אתמול. אחר כך אמר רבינו: בעת שאומרים דרשה ומדברים עניני אגדה, יתכן הדבר שבאמצע הדרוש יבוא לדבר מענין חטא העגל, אבל המציאות הוא שבדרשה זו לא אמרתי שום דבר בענין העגל, איך לא יבושו להפיץ שקרים וכזבים כאלה, **עס איז ממש א בלבול**, עכ"ל.

הדבקים הלא המה שני צדיקי עולם אלו, אשר ידידות אהבתם היתה מאז ומעולם ידועה ומפורסמת לשם ולתהלה.

וזאת למודעי כי אין המקום במסגרת זו להרחיב את היריעה על כל פרטי הענינים שעברו בין הני שרפי מעלה, ויחדנו את הדיבור רק במה שנוגע לעצם דרשתו של רבינו והשתלשלות הענינים בימים שלאחריו.

קשר עליון בין רבינו הק' עם הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע

גודל הערצה וחיבה יתירה שהיה בין אלו שני הצדיקים ואנשי שלומם המסתופפים בצלם ידועה ומפורסמת, וקצרה היריעה להכיל כל מה שנאמר ומסופר בענין זה, ומה גם שהדברים ידועים ומפורסמים ולפיכך נגיע בענין זה רק בקצה המזלג.

ידוע שחסידי בעלזא היו שולחים את ילדיהם ללמוד במוסדות סאטמאר דייקא, על פי הוראת רבם הרה"ק מבעלזא זי"ע, ובכל המקומות שלא היה ביהמ"ד מיוחד לחסידי בעלזא היו חסידי בעלזא מתפללים בביהמ"ד סאטמאר, והיו תמימי דעה בכל הענינים, ובמיוחד בכל מה שנוגע עניני חומת הדת וחובת התבדלות מרשעים. וכמה פעמים שאל וחקר הרה"ק מהר"א זי"ע מאת הגה"ק רמ"א פריינד זצ"ל מה חוות דעתו של רבינו הק' בענינים הנוגעים לחומת הדת.

כמו כן ידוע ומפורסם בקרב אנ"ש גודל הערצה שהראה רבינו הק' זי"ע להרה"ק מבעלזא זי"ע, עד כדי כך שהיה מורה לתלמידיו שבירושלים לנסוע ולהסתופף לשבתות ומועדי השנה אצל הרה"ק מבעלזא זי"ע, ורבינו הק' בעצמו היה משתתף עמם בהוצאות הנסיעה. ולעומת זה השמיע הרה"ק מבעלזא זי"ע הרבה פעמים הפלגות גדולות ונוראות על רבינו הק', כי רבינו הוא "גדול הדור צדיק אמת"^ב, ופעם אמר: "שכשם שלמד הפני יהושע תורה לשמה

(ב) מפי הרה"צ רבי משה אהרן רייך ז"ל ששמע מאביו ר' אברהם שמעון ששמע

כך לומד הרב מסאטמאר תורה לשמה זה ארבעים שנה^א, ונזכיר בזה עוד כמה ענינים נפלאים מהקשר עליון שהיה בין הני תרי קדושי עליון זי"ע.

הרה"ק מבעלזא זי"ע שלח פתקאות הקשות לרבינו הק'

סיפר הרה"ח ר' מיכל זיכערמאן ע"ה ששמע מפי הרה"ח ר' גרשון רייזער ז"ל שהיה משמש בקודש אצל הרה"ק מהר"א, שאירע כמה פעמים בשנת תש"ו אשר הרה"ק מהר"א שלח אותו עם פתקאות אשר אמר בקדשו שאינו יכול לפעול בעדם, שילך עמהם להרה"ק מסאטמאר שיפעול בעדם.

(באילנא דחיי, בשלבי עריכה)

חסידים בשותפות

תחת אחד השיחים כאשר נפגש רבינו עם הרה"ק מבעלזא בעיר פעסט, נענה הרה"ק מבעלזא זי"ע ואמר בכהאי לישינא: "סאטמאר רב, צי וויסט איר אז מיר האבן בשותפות דיגע חסידים". השיב לו רבינו בצחות לשון קדשו: כי הנה חסידים שלו יתכן שהם גם חסידים מן הרה"ק מבעלזא, אבל לא להיפוך...

וכך סיפר גם הרה"ח ר' שמעון יצחק רעכניצער ז"ל מה שראה בעיניו בשנת תש"ו, כאשר שהה רבינו הק' בירושלים עיה"ק היה דבר רגיל לראות חסידי סאטמאר מסתופפים בצל הרה"ק מהר"א, וחסידי בעלזא מסתופפים בצל קדשו של רבינו הק' זי"ע. ופעם אחת בביקור של הרה"ק מבעלזא בבית רבינו הק' זי"ע נענה ואמר הרה"ק מבעלזא לרבינו הק', "מיר האבן בשותפות דיגע חסידים".

(באילנא דחיי, בשלבי עריכה)

מפ"ק. בשנת תש"ד כאשר שהו רבינו זי"ע ביחד עם הרה"ק מהר"א זצ"ל בעיר פעסט לאור מצב המלחמה.

א) הרה"ח ר' חיים יעקב דייטש ז"ל ששמע מהגה"צ מבילגוריי זצ"ל ששמע מפ"ק של הרה"ק מהר"א זי"ע.

קרובים כשני אחים

סיפר הרה"ח ר' זלמן בינער ז"ל, שביום הסתלקות הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע פנה אליו הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זי"ע, ושאל מאתו לדעת אם יש להרה"ק מסאטמאר אח אחד בעלמא הדין, כי הנה ראה הלילה בחלומו שאחיו של הרה"ק מסאטמאר זי"ע נפטר מן העולם, השיב לו ר' זלמן כי לפי מיטב ידיעתו לא היה לרבינו הק' רק אח אחד הלא הוא הגה"ק בעל עצי חיים זי"ע, שכבר נפטר זה זמן רב.

אכן במהלך היום הגיע הידיעה המרה שנסתלק הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע מן העולם, אז פנה אליו הרה"ק מפשעווארסק ואמר לו במתק לשון קדשו: "**איך האב געוואוסט אז דער סאקמאר רב מיט'ן בעלזא רב זענען געווען זייער נאנט, אבער איך האב נישט געוואוסט אז זיי זענען געווען נאנט ווי צוויי ברידער.**"

(באילנא דחיי ח"ד עמ' תל"ז)

בנוסף לכך מצאו ענין בשקר זה כמה יחידים מאנשי ביתו של הרה"ק מבעלזא זי"ע, שזה זמן רב ביקשו לעשות פירוד בין שני צדיקי עולם, והנה עתה מצאו ההזדמנות להפיק את זממם, והם פירסמו הדברים על פני חוצות, וכאש בשדה קוצים התפשטה ברחוב השמועה של שקר שרבינו הק' ביזה ופגע בדרשה זו בכבוד הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע.

אנשי הריב קפצו על המציאה ולבשו אדרת שער בכתיבת כרוזים ושליחות שלוחים לרבנים ואדמו"רים, כאילו כוונתם לקנאות את כבודו של הרה"ק מבעלזא המחולל, בבקשה שיגזרו אומר להתרחק מאת משכן חצר רבינו הק', ולא להסתופף עוד בצ"ק כמקדמת דנא.

כמה צער עמוק נצטער אותו צדיק רבינו הק' כאשר ראה את הנעשה, בכמה תחבולות ואופנים שונים ניסה רבינו זי"ע להוכיח במישרים, כי אין לדברי מחבלי כרמים אלו שום יסוד ושורש, ומעולם לא יצא מפיו דבר ולא חצי דבר אישית כנגד כבודו של הרה"ק מבעלזא זי"ע, אולם ברית כרותה ללשון הרע שתתקבל, מעשה שטן הצליח והבערת המחלוקת ללהב יצאת.

המכתב קודש של הגה"ק מרא דארעא דישראל רמ"א פריינד זצוק"ל

יש בנותן טעם להעתיק פה מכתב קדשו של הגה"ק מרא דארעא דישראל רמ"א פריינד זצוק"ל, מה שהעלה על הכתב אמיתת הדברים למען יעמדו ימים רבים למשמרת, וז"ל:

ב"ה, יום ה' פ' בראשית תשט"ז לפ"ק, פה עיה"ק ירושלים תובב"א.

החיים והשלוי וכל טוב סלה לכבוד אהוי' ש"ב יד"נ הרבני הנגיד החסיד המפואר בתו"ש וכו' כש"ת מו"ה טובי' גדלי' לעפקאוויטש שליט"א.

אודות הפירוד שנתהווה עם חסידי בעלז... אתמול הגיע לכאן האגרות בת מחלת לב, מכתבי פלסתר ששלח לכאן ר' יוסף אשכנזי שליט"א, שיראו מהם העזות והחציפות שלהם, תסמר שערות הראש, איך יעזיו לכתוב שקרים וכזבים בעזות וחציפות כזאת, איך לא יראו ולא יבושו לפגוע במלאך ה' צ', אשר גאוונו וצדקתו וקדושתו מלא כל העולם, ולו דומי' תהלה.

ומה שכתבו השקר הנורא, שכ"ק אדמו"ר שליט"א דרש בהדרשה ענין מעשה העגל שנעשה על ידי אהרן הכהן, והי' הכוונה לדמות שכן הוא ג"כ כעת, שמכ"ק הרה"ק מבעלז שליט"א ששמו ג"כ אהרן יצא העגל הזה.

מהשקר הנורא הזה דיבר עמנו רבינו הקדוש שליט"א, שנסענו בטאקסע אחד, ואמר: "היות לפלא שכל ענין העגל כעת לא עלה במחשבתו, ולא דיבר אפילו מלה אחת מזה בכל הדרשה".

ובשקרים כאלה סלפו את כ"ק הרה"ק מבעלז שליט"א, עד אשר הרגזו אותו לאמר, שהי' צריכים לעשות מחאה בהדרשה נגד זה, ולכ"ק אדמו"ר שליט"א גרם לו יסורים וצער עד אין לשער מהדבורים אלו, וביום אחד השכם בבוקר שמעו שהלך אנה ואנה בביתו, ואמר מתוך כאב לב: הנה אני מורה הוראה בעה"ת זה חמישים שנה, ולא שמעתי עד כה שלנגד הוראתי יוצרך למחות, וח"ו לא טעייתי בהוראה, הלא אם צריכים למחות, יש ויש למה למחות בארץ ישראל, בעוברי דת מחללי השי"ת ומחללי שב"ק בפרהסי' בעו"ה וכדומה, ועל זה מחשים.

ומה שכתבו שכ"ק אדמו"ר שליט"א לא פעל כלום, הוא גם כן שוא ושקר, וזה גם כן שמעתי מכ"ק אדמו"ר שליט"א בעת נסיעתו מכאן, שנסעתי עמו יחדו, ואמר הוכחה וראי' ברורה שפעל הרבה, הלא עשו חשבון במכתבי העתים, שבהעירי' היו להם עם שבעה אלפים יותר קולות מהכנסת, וזאת השבעה אלפים המה רק בטח מהאנשים שלא רצו ליקח חלק בבחירות

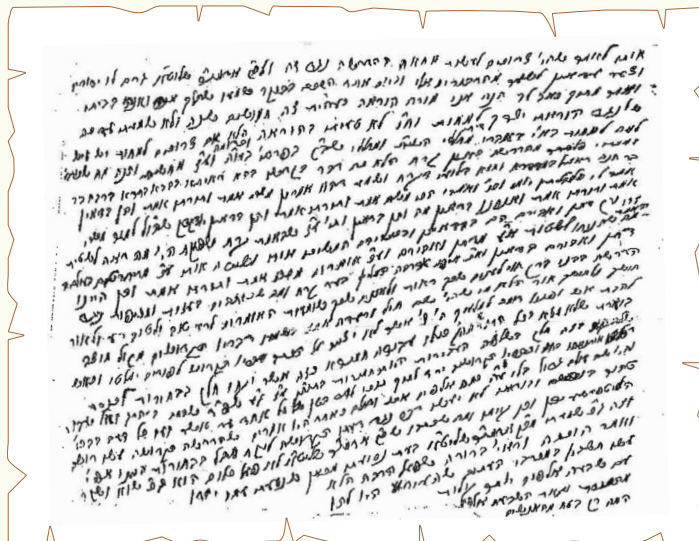
הכנסת, שאם גם כן לא הלכו לבחירות העירי', ה' אפשר לומר כמה בטלנין איכא בשוקא, אבל שהנה אנחנו רואים שבעירי' לקחו חלק, הנך רואה שהוא בכונה, שמטעם איסור כ"ק אדמו"ר שליט"א לא לקחו חלק, חוץ מכמה וכמה אלפים שלא רצו גם כן לקחת חבל לא בעירי' ולא בכנסת, ואמר בלשון קדשו שאינו מתחרט שבא לכאן, שפעל הרבה בעה"ת בענין זה.

וזאת מה שכתבתי, הוא מקצת דמקצת, אבל די בזה להוכיח שכל מה שכתבו במכתבי פלסתר שלהם הוא שוא ושקר מתחילתו ועד סופו, ואין בו אפי' מילה אחד של אמת, ולעד ירגיע לשון שקר ושפתי אמת יקיימו לעד.

ובעיקר הענין כנראה הם מתחרטים ובושים בעצמם, והנה כ"ק אדמו"ר הרה"ק מבעלז שליט"א הוא מצוה כעת על הנוסעים שבאו אליו מחוץ לארץ, שאל יהינו מעתה לדבר סרה כנגד אדמו"ר הגה"ק שליט"א, שאין לו עליו כלום, בזה"ל אמר: "איר זאלט נישט פירן מחלוקת און טשעפין מיט סאקמערער רב שליט"א, איך האב קעגין עהם גארנישט, ועושה של' במרומי יעשה של' עלינו ועל כל ישראל אמן".

ובזה אסיים ואומר של' באהבה רבה, מנאי ידידו הנאמן ש"ב, המצפה לשמוע ממנו ומכל בני ביתו אך טוב כל הימים ובשורות טובות כאוות נפשו ונפש המהכה לישועת ה' ולהרמת קרן ישראל במהרה.

הק' משה ארי' פריינד

נסיון להשקיט הריב ולתווך השלום

אחר הדברים האלה החליט רבינו זי"ע שהדרך הנכון למבוא השלום הוא שיתראה פנים בפנים עם הרה"ק מבעלזא, וכך יוכל להשיח את לבבו לפני הרה"ק ששקר ענו בו, ומעולם לא עלתה על דעתו ח"ו לפגוע בכבוד קדושתו. אולם לא יצא הדבר מכח אל הפועל, ואף כאשר אמרו לרבינו שלא יתאפשר להרה"ק מבעלזא להתראות עמו רק לאחר תשעה באב, נענה רבינו ואמר כי למען כבודו של הרה"ק מבעלזא יאחר את מועד צאתו מארה"ק וישהה פה עוד שבועות אחדים, הכל כדי ליישר הדורים, ולהשכין שלום ושלוח בקרב מחנה החרדים. אך לדאבון רב לא יצא הדבר לפועל מכח אותן יחידים, אשר שלחו ידם בקודש הקדשים, לעשות פירוד בין צדיקי עולם מאורי הגולה הדבקים בה' אלקים חיים, ושוב לא הספיק רבינו עוד להתראות עם הרה"ק מבעלזא טרם יציאתו את ארץ הקדושה.

נסיונו של הגאון רבי וועלוול מינצבערג זצ"ל להשקיט את מחרחרי הריב

באותה תקופה גר בירושלים הגאון הגדול רבי וועלוול מינצבערג זצ"ל חבר הביד"צ דהעדה החרדית, רבי וועלוול כבר היה אז זקן מופלג קרוב לשנות התשעים לחייו, היה בעל השפעה רב, ונערץ ונקדש על כל תושבי העיר מכל החוגים, ומכל עבר ופינה השכימו לפתחו לשאול ממנו דבר ה' זו הלכה. הוא היה דר סמוך ונראה למעונו של הרה"ק מהר"א זי"ע והיה רגיל להתפלל תפילת שחרית בקביעות אצל הרה"ק, ומפעם לפעם היה נכנס לחדרו של הרה"ק לדבר עמו בענינים שונים.

לאחר דרשתו של רבינו, כאשר ראה רבי וועלוול את תבערת המחלוקת שפרצה בחוצות העיר, התעורר לעשות מה שבידו להשקיט את הריב ולהציל את כבודם של שני צדיקי עולם אלו, ונביא בזה השתלשלות הענינים כפי מה שסיפר הרה"ח ר' ליפא שווארטץ ז"ל שהיה עד ראיה למאורעות הימים האלה:

ביום ראשון ממחרת הדרשה נכנס רבי וועלוועלע לאחר תפילת שחרית לחדר הרה"ק מהר"א, והעיר להרה"ק שמן הראוי לעשות איזה פעולה למען השלום.

השיב לו הרה"ק מהר"א זי"ע: 'איני יודע מה לעשות כי אומרים לי כל היום שהרב מסאטמאר מדבר כנגדי תמיד בכל עת מצוא'. השיב הגאון ואמר: 'הלא אני יודע בבירור גמור שזה שקר גם ולא היו דברים מעולם, הרב מסאטמאר לא דיבר כלל כנגד הרב בכי הוא זה'.

השיב לו הרה"ק ואמר: 'אם כן איפוא אבקש ממעלת כבודכם שישתדל אצל הרב מסאטמאר שישלח שלוחים מיוחדים אלי להעיד בפני שכל זה שקר, וע"י כך אוכל להשתיק המעידים שקר בפני'.

ר' וועלוול יצא מחדר הרה"ק מהר"א, ותיכף ומיד מיהר ללכת לאכסניית רבינו זי"ע שהיה במלון צפניה. ונענה ואמר לרבינו זי"ע שיש לו כעת הזדמנות טובה להשקיט את הריב וסערה, וסיפר לפני רבינו כל מה שדיבר עם הרה"ק מהר"א זי"ע.

השיב לו רבינו זי"ע במתק לשונו: 'הנה יש לי טבע שאין אני יכול להשיב תשובה על אתר, אני צריך להתיישב בדבר, ואתן לכם תשובה על זה בעוד שני ימים'.

לאחר שעברו ימים אחדים הגיע אל ביהמ"ד של רבינו נכדו של רבי וועלוול ה"ה הרב נחום שלעזינגער ז"ל, והוא התחיל להפציר ברבינו בשם זקינו שצריכים כבר לשלוח שליח מיוחד אל הרה"ק מהר"א. אז התחיל רבינו לחשוב ולהתעמק במחשבתו כדת מה לעשות, ושאל מכמה מקורבים לשמוע את חוות דעתם בדבר, וכמה מקורבים אמרו וצידדו לכאן ולכאן. ניגש ר' ליפא שווארטץ ונטל את רשות הדיבור מאת רבינו ואמר: הנה לאחר שרבינו יסע בחזרה לחו"ל יחשוב בדעתו הלא היה הזדמנות טוב להשוות את הכל בעת ששהה בירושלים ולבוא אל עמק השוה, הלא אז ודאי יכאב לב רבינו מדוע לא ניסה בימים אלו לתווך את השלום.

השיב לו רבינו: 'ממש מן השמים! כדברים האלה חשבת גם אני בלבי'. ובתוך כך המשיך ואמר רבינו: 'אם כן איפוא אני

עושה אותך שליח לילך להרה"ק. נענה ר' ליפא ואמר: 'ימחול לי רבינו כי הדבר קשה עלי ביותר, שהרי אני שוחט, ואם אני אהיה השליח יטפלו עלי כל מיני בלבולים ושקרים, וזה יכול להזיק לפרנסתי.

רבינו זי"ע הסכים אתו ואמר: 'נכונים דבריך, אין אתה צריך להיות מעורב בזה'. וכך חשב רבינו על עוד כמה אנשים מי יכול להיות השליח, ולא מצא לנכון שום אדם הראוי ומסוגל לשליחות כזה. אז נענה רבינו ואמר למשב"ק **הרב יוסף אשכנזי** ז"ל: 'אין ברירה אחרת ואתה צריך להיות השליח'.

ואכן כך הוה, הרב ר' יוסף ז"ל הלך ביחד עם הגאון ר' וועלוול זצ"ל, והוא לקח עמו את נכדו ר' נחום הנ"ל, ויצאו בשליחותו של רבינו למסור להרה"ק מהר"א שמעולם לא נתכוון רבינו בדבריו בתוך הדרשה על הרה"ק כלל, וכל השמועות שאומרים על פני חוצות אין להם שום יסוד, והם שמועות שוא.

כאשר הגיעו לבית הרה"ק מהר"א, נכנסו לחדר החיצון וביקשו להיכנס לחדר הרה"ק מהר"א, ברם הגבאים לא הניחו אותם להיכנס, וכך ישבו בחדר החיצון שעה ארוכה. אז עמד נכדו של ר' וועלוול ה"ה ר' נחום הנ"ל וניגש אל הגבאים ואמר להם: "דער זיידע איז א מקורב און ער האט געוואלט אריינגיין", הם לא ענו תשובה ברורה רק שהם עוד יראו אחר כך. כך דחו אותו בלי שום אמתלא הוגנת.

כך ישבו והמתינו קרוב לשעה נוסף. ויהי כאשר ראה הרב נחום הנ"ל שאין לדבר סוף, ניגש אל הגבאים ואמר להם: איך יכולים אתם להתנהג בלי דרך ארץ לזקיני שהוא זקן למעלה מבן שמונים שנה, והוא דיין מובהק ומקורב ביותר להרה"ק, ובלי שום סיבה אין אתם מניחים אותו ליכנס להרה"ק, הלא הוא הגיע לכאן לאשר הוא רוצה לדבר איזה דיבורים אל הרה"ק.

ויהי טרם כילה לדבר את דבריו, והאנשים שעמדו שם התחילו להפליא בו מכות וכיבדוהו בסטירת לחי על פניו, עד שהכובע שעל ראשו נפל על הארץ.

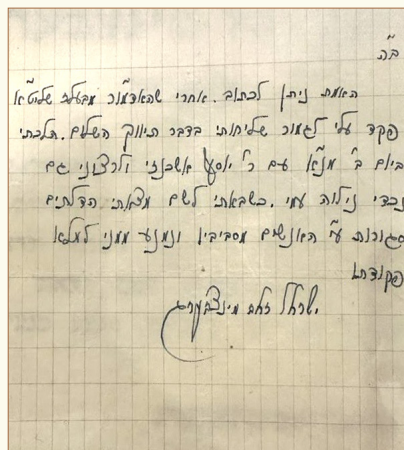
כאשר ראה המשב"ק הרב ר' יוסף את הנעשה שם, פנה ואמר לר' וועלוול, עוד מעט והם יתחילו להכות גם אותנו, כדאי ונכון להסתלק מכאן בעוד מועד. כך עזבו את בית הרה"ק בלב נשבר כי לא עלה בידם מאומה.

בהגיעו הביתה לא נתקררה דעת הגאון ר' וועלוול, עד שהרגיש צורך בנפשו לרשום עלי גליון אמיתת פרטי הדברים בגלילת כתב ידו המתפרסם כאן לראשונה, וכה כתב בלשונו:

האמת ניתן לכתוב אחרי שהאדמו"ר מבעלז שליט"א פקד עלי לגמור שליחותי בדבר תיווך השלום, הלכתי ביום ב' מנ"א עם ר' יוסף אשכנזי, ולרצוני גם נכדי נילוח עמי, כשבאתי לשם מצאתי הדלתים סגורות ע"י האנשים מסביביו, ונמנע ממני למלא פקידתו. עכ"ל

פרסום ראשון:

עדות נדירה
מכתב ידו של
הגאון הגדול
רבי וועלוול
מינצבערג
זצ"ל חבר
ביד"צ העדה
החרדית,
שליח נאמן
לשולחיו
הרה"ק
מבעלזא
זי"ע ורביה"ק
מסאטמאר
זי"ע

צילום כת"י של ר"ז מינצבערג

התודה והברכה להרה"ח מו"ה אברהם בראך נ"י שהמציא לנו כתב זה מוכיח גנזיו, תשוח"ח לו.

מיד, ואני מבקש את כת"ר אשר השפעתו מרובה על החסידים כאן, להואיל נא ולעשות כל ההתאמצות ממש שאדמו"ר מבעלזא שליט"א יחזיר ביקור לאדמו"ר מסאטמאר שליט"א, או לפחות שיודיעו לו לאדמו"ר מבעלזא שליט"א כי הרבי מסאטמאר שלח את הגבאי שלו להתנצל.

האדמו"ר מסאטמאר שליט"א נוסע מארה"ק ביום י"ג מנ"א, על כן ראוי לשלוח טלגרמא דחופה לירושלים ולבקש כי אדמו"ר מבעלזא יחזיר ביקור כדרכו בקודש, כי אם ח"ו לא יחזיר ביקור, הפצע הלוח ילך ויעמיק, הקרע יתרחב, ואנה אנו באים ח"ו. עכ"ל.

*

כמו כן סיפר הגה"צ רבי אלימלך אשכנזי זצ"ל גאב"ד מעלבירין, שכאשר נתפשטה השמועה שרבינו הק' דיבר בתוך הדרשה כנגד הרה"ק מבעלזא, הלך הוא ביחד עם אביו הגה"צ ר' סענדר זצ"ל לבית הרה"ק מהר"א, ואמרו לו שכל השמועות שאומרים שנתכוון רבינו לפגוע בהרה"ק כולם הם שקרים וכזבים אין בהם שמץ של אמת. והוסיפו לומר שבעצמם שמעו מפי רבינו הק' שלא נתכוון כלל בדרשה זו לפגוע ולזלזל בהרה"ק מבעלזא.

ויהי כאשר שמע הרה"ק מבעלזא זי"ע את דבריהם, קרנו פניו ואמר: "אזוי, איך האב גרויס הנאה, איך האב גרויס הנאה".

כאשר ראו אנשי הבית מה שאומרים להרה"ק דברים כאלה שהם היפוך מכל דבריהם בכל אותה תקופה, ביקשו לפגוע בהם, אז נענה הרה"ק ואמר להם: "ווער עס טשעפעט מיילעכין דער טשעפט מיר אליין". אך כל זה לא הועיל וגרשו אותם מבית הרה"ק, ושוב לא היו יכולים לחזור לחצר הרה"ק מבעלזא זי"ע עד יום הסתלקות הרה"ק מהר"א זי"ע.

(קונטרס נקיי הדעת שבירושלים עמ' 31)

כמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה: הדרשה בבני ברק

אולם כשם שביקש רבינו זי"ע להשכין שלום ואחדות במחנה היראים, וחלשה דעתו מהתפשטות המחלוקת בקרב החרדים לדבר ה', כך עמד איתן ותקיף מאחורי כל הדברים שאמר בדרשתו שהינם אמת וצדק מכוונים לאמיתתה של תורה, ולא הסכים בשום אופן שבעולם לשנות או לחזור מדבר אחד מדבריו, על אף המחיר הגדול שגבה ממנו דרשה זו.

ולא עוד אלא שכן חזר ועשה רבינו הק' ביתר שאת ויתר עוז כעבור שבועיים, כששבת את שבתו בעיר בני ברק בשבת פר' מטות מסעי, ואף על פי שהפצירו בו הרבה אנשים מבית ומבחוץ שלמען טובתו יחדל מזה, כי מאחר שכבר השמיע את דעתו בירושלים, וכבר נשמעו דבריו בכל הארץ, הרי מי שירצה לציית יציית ומי שאינו מוכן לציית עד כה ודאי לא ישנה שוב את דעתו, אם כן למה ישפיל ויבזה עצמו חנם.

אבל רבינו הק' לא פנה לדבריהם, ובאותה שבת לפני קריאת התורה שוב עמד ודרש כשעתיים, ושינן את משנתו הקדושה במקלות אלפי ישראל, ובאותו מעמד אמר בין השאר: **"לא לילה אחת ישבתי להבין את דעתן של המתירים, הרבה לילות הקדשתי למצוא דרך ומסילה להבין את טעמם ונימוקם של המתירים את הבחירות כדת של תורה, ולאחר עיון גמור מכל הצדדים הגעתי למסקנא שאין שום אופן בעולם להתיר את הבחירות האלה, כי אסורים המה בתכלית האיסור והרי זה בכלל יהרג ואל יעבור"**.

באותה דרשה השמיע רבינו דברים נוראים הנוקבים חדרי בטן והיה התעוררות רב שאין לתאר, עד כדי כך שכל הציבור המתאספים לאלפים געו בבכיה רבה, רבים מגדולי תורה שהיו שם ושמעו את דבריו מתוך האש, קיבלו על עצמם באותה שעה קבלה גמורה ומוחלטת שלא ישתתפו עוד אצל הבחירות מעתה ועד עולם, וכן עשו.

והנה לפנינו תיאור מרטיט מפי עד ראייה שנוכח בביהמ"ד בשעה מרוממת זו (משמרת חומותינו, ה' דברים תשט"ו, עמ' צ"ג): **"המתיתות באולם גוברת, לפתע וקולו של רבינו הקדוש שליט"א מתשנה, מתרומם מעלה מעלה, שלא לפי כוחו, הריהו מרעים ושואג שאגת ארי החס על גוריו, מתלהב ואומר: "אין שום היתר בעולם לקחת חלילה חבל בבחירות לכנסת, כל היושב בכנסת שותף הוא בעבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, כפירה ומינות,**

כ"ק מרן שליט"א בבני-ברק

- מאת סוס 147 -

שורץ מעצמו בבני – הבית היה לחרדת
 אלקים. כל מה שהחליט כל ידו.
 לרבים מהן הנוכחים היה הבסיס
 מפני החליט ידיו. הרטה על אשר היססו
 עוד עכשיו את ההתחברות בבחירות
 לא – הרטה מהחלטות ומחשבות – לא!
 מעכשיו לא יסרו את דעת התורה. הם
 גורמים בנשמת שאל ההתחברות עוד ב-
 בחירות המסורות אלה.
 הדיו לר' כי טוב – הרירו רבים
 מפני הנאמרים – אשר לא עזב את הסוד
 ודבר יתום – וישלח את אשר רבו
 שלום! להחיות על את דרך ר'.
 העיד בני ברק נאסח להוזהל –
 ששם דברים ברוכים נאסח בדור מפורסל

[illegible]

קונטרס י"ד, ירושלם ת.ד. 5069
ה' דברים, ב' מנ"א תשט"ו
המל"ס: אברהם ברי"ם שרתאן

כ"כ מן שלים"א ירד לפני הציבה
שלה בעצמותיו כדרכו בקודש. והתחלבות
הוא הציבה לשאת התרוממות נשית
לפנין אמת במלכות.

הן חסותיו הנה נסך על עיבות ה'
לחן חסותיו בליל י"א אדרס"א ה'
ניס עשרו את השולחן. והיכל כלו
הן בלבות של קדושה התרוממות
ירד.

לחלול שרית הוציץ קהל צעם'
הלך על כל המסעיר. שלים נהו אל
הן כמכת וסוף הירח אשור סמכיו
סומים צמא לשמוע לפני קריאת ה'
הן את אבר י' אשור נפי כ"כ מן
מ"א והידי דבוריו.

[illegible]

וירידה כי הנאבד כ' פרס ואל סילמ"ס
 ביום שלי"א. ישובת פני משה משה
 בנים רבים. עשה אל כניס כל הצבור
 התהדר. וכבר ביום החמישי תחלו רבים
 מירושלם תל אביב. קרי ומשובת ה'
 אל התלונן לנפוש לרוב. לתחנפם
 ככל מרן שלי"א. ולהאזין לדבריו.
 אורית תן אספה אל בני ברק ב'
 עש"ק תצ"ב. ונאספה העיר ספר סרוב
 אורחים ותכל רגל תבטי שריימלגרא
 באורחים סכל שרן תאריך. וכל
 תאריס. חמשי ישובת. רבנות ולמדינת.
 סלסל באו ליתונן מאור מנהיג הדרד ר'
 מנחם.
 זאת חסע הארשונה בדברי ימי

[illegible]

וכל הנותן קול עושה
 שליח לדבר עבירה, ושותף
 גם הוא בכל העבירות
 החמורות".

”רבינו ממשיך בקול
רועד: **”אני לא ארתע
מלהשמיע את דברי גם אם
יצאו לקראתי בחרב... אני
מוסר נפשי בעד זה!”**

”דמעות מתגלגלות מבין ריסי עיניו הטהורות, קהל האלפים אשר בהיכל ה' פורץ מעצמו בבכי - הבית היה לחרדת אלקים כמו בתפלת כל נדרי. לרבים מבין הנוכחים היה הבכי מעין תפלת וידוי,

חרטה על אשר היססו עד עכשיו אם להשתתף בבחירות אם לאו - הריהם מתודים ומתחרטים - לא! מעכשיו לא ימרו את דעת התורה..."

האמת לוחמת עם השקר

בעיניו הבדולחים של רבינו זי"ע ירד לעומקן של הדברים כי עולם הזה הינו עלמא דשקרא, וכי ידם של מפיצי השקר על העליונה, ויש בידם האפשרות להוליך שולל את כל העדה ודבריהם מתקבלים על הלב, ובמיוחד נתברר לרבינו הק' על ידי אנשים נאמנים שהעידו נאמנה מה שראו עין בעין כמה מעשים שפלים ונבזים, שאותן העסקנים העיזו בנפשם בזדון ובשאט נפש לעשות חוכא וטלולא מכמה גדולי הדור, והכל כדי להמציא עוד חתימות על היתר הבחירות⁷.

(ד) ורבינו הזכיר ענין זה באמצע הדרשה בפירוש על הכתוב כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף

מלבד זה פרסמו מכתבים וחתימות של שקר ממש, על הרבה גדולי תורה ויראה כדוגמת **הגאון הגדול גאב"ד בריסק** זצ"ל ועוד רבים אשר ידע רבינו בפירוש את דעתם כנגד הבחירות, ובכל זאת העיזו ולא בושו לפרסם ברבים כאילו גם הם סוברים בדעה אחת עם המתירים, הכל כפי גודל הצורך ורב התועלת, והכסף יענה את הכל.

ואי לזאת הקדיש רבינו פרק מיוחד באמצע הדרשה, להוכיח כדת של תורה שכבר היו לעולמים שעלה ביד אנשים העומדים מסביב גדולי ומאורי ישראל לעשות פעלים שונים ומשונים, הכל כדי להשפיע על דעת הצדיקים, ולהמציא חתימות כפי רצונם ומגמתם, ועלה הדבר בידם. ובכל זאת מוטל על מבקשי האמת והצדק לראות ולהתבונן בדבר בעין בוחנת, ולא לשטות עצמו, כי האמת הברור שבכהאי גוונא אין זה דעת תורה המחייב את אנשים הסרים למשמעתם לציית בעניינים חמורים כאלה העומדים ברומו של עולם.

דברי צדיקים עיין שם.

יש לציין בקשר לענין זה שכאשר דיבר פעם **הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק** זצ"ל בענין שיטת רבינו הק' בענין האמור, טענו לפניו כמה אנשים חסידים כי איך שייך לומר כדברים האלה שיתכן לגבאים ומקורבים להשפיע ולהטות דעתו של צדיק קדוש עליון בעל רוח הקודש.

השיב ואמר להם בפשיטות, **הלא ראיתי זאת עין בעין אצל מרן הרה"ק משינאווא זי"ע שברור הדבר שהיה בעל רוח הקודש, בכל זאת ראיתי בעיני שעלה ביד המקורבים להשפיע ולהטות דעתו בכמה ענינים כפי רצונם, ואין זה קושיא כלל כי כבר היה כן מאז ומעולם.**

כמו כן יש לציין מה שאמר הגאון החסיד רבי יודל סלונים ז"ל בנו של **הרה"ק רבי מרדכי חיים סלונים** זי"ע שרבינו הוכיח את האמת בענין זה בראיות חותכות ונוקבות מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים [עיין בפנים הדרשה].

הנה נותרתי לבדי

במלחמתו זו ראו עין בעין את מסירות נפשו של רבינו הק' זי"ע למען כבוד שמו יתברך, רבינו ידע היטב מה שעלול לסבול עבור החילוקי דעות עם הרה"ק מבעלזא הנערץ והנקדש בכל העולם, ובענות קדשו אף חשש שיאבד עכשיו את כל קהל חסידיו אשר ברחבי תבל, וכל מה שכונן ויסד בזיעת אפיו ילך לטמיון, ועם כל זה היה מוכן ומזומן למסור הכל למען כבוד שמו יתברך, כמו שהיה מרגלא בפומיה שהוא מוכן ומזומן ללחום עבור האמת ואפילו אם יצטרך להשאר יחידי בעולם, ואפילו אם יבואו להורגו בשביל כך, מוכן לוותר על הכל, ולא יהיה כנביא הכובש נבואתו ח"ו.

וכך סיפר הרה"ח ר' שלום פּעקעטע שליט"א (באילנא דחיי בשלבי עריכה), שלאחר ביקור זה, כאשר חזר רבינו למעון שבתו בארה"ב יצאו לקבל פניו ציבור גדול של חסידים, ובראשם עמדו כמה רבנים חשובים, וביניהם כ"ק אדמו"ר מקשאנוב זצ"ל, הגה"צ משאפראן זצ"ל, הגה"צ משארמאש זצ"ל, ועוד.

כאשר הושיט האדמו"ר מקשאנוב זצ"ל את ידו לרבינו, נענה רבינו ואמר: "אה, גם אתם באתם לקבל את פני, תאמינו לי אני הייתי מוכן להשאר בלי מניין..."

והמשיך מרן זי"ע ואמר: "בעת היותי בארץ ישראל אמרתי כי יודע אני היטב שהתאמצות שלי ללחום כנגד הבחירות יעלה בידי ביוקר, אבל לא איכפת לי מאומה, אפילו אם אשאר בלי מנין ואצטרך להתפלל ביחידות אני על משמרתי אעמודה".

הבגידה הנוראה על חשבון חסידי בעלזא

ביותר הכאיב לרבינו ז"ל התוצאה שיצאה מכל הנעשה והוא המהפיכה והבגידה הנוראה שנעשה על חשבון חסידות בעלזא, אשר היה מאז ומעולם שומרי משמרת הקודש העומדים בראש כל מערכה ללחום מלחמת ה' בגבורים נגד מחבלי כרמים, וכדבריו של רבינו הק' זי"ע עצמו אל

הרה"ק מהר"א זי"ע 'כי בעלזא היה מאז ומעולם חומה נשגבה לכל עניני יהדות, וכך נמשך הדבר עד עצם היום הזה, אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים', עכל"ק.

והאמת כי הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע היה מזהיר את אנשי שלומו מאז ומתמיד להתרחק כמטחוי קשת מכל כתות הציונים והמזרחי והאגודה. והדברים היו ידועים ומפורסמים לכל. והן עכשיו על ידי מעשיהם ותעלוליהם של אותן אינשי דלא מעלי נתהפכה הקערה על פיה, וברוחב בינתו ראה רבינו את הנולד ממעשיהם אלה, שבדורות הבאים יכחישו את דעתם הקדושה של צדיקי בית בעלזא, ועוד יעיזו לפרסם שקרים וסילופים נוראים על חשבון אותו צדיק וקדוש זי"ע בדברים הפוגעים בכל עיקרי האמונה.

משום כך ראה רבינו ז"ל צורך גדול לשקול כל פעולותיו במתינות רבה ויתירה למען לא ימצאו שום מקום לומר גם עליו כאילו הוא מתחרט למחצה ולשליש מדבריו ח"ו, שכן באמת כל דבריו נאמרו בכוונה זכה צלולה וברורה, לאחר שיגע ועיין ובירר ומצא כדת של תורה, לברר פסק הלכה לאמיתה של תורה, ודבר ה' אמת יכון לעד ולעולם.

כך סיפר הרה"ח ר' אביגדור יאקאבאוויטש ז"ל, שאחרי שובו של רבינו ל"ארה"ב שהה במחנה קיץ במאנטיסעלא, ובהזדמנות אחת שאל את רבינו מאי כל הרעש שהרה"ק מהר"א חתם על הבחירות.

השיב לו רבינו הק' בכאב עמוק: "דו פארשטייסט נישט, ס'איז א בכיה לדורות, דו ווייסט וואס מ'וועט נאכזאגן פון דעם בעלזער רב פופציג יאר ארום, אויב חלילה משיח וועט נישט קומען רחמנא ליצלן?" עכל"ק.

כעין זה סיפר הרה"ג ר' משה יאזעפאוויטש זצ"ל (באילנא דחיי ח"א עמ' פ"ז) מה ששמע מפ"ק של רבינו הק' זי"ע ביום הסתלקות הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, כאשר היה ניכר על פני רבינו הק' שברון לב שאין לתאר, ואמר לו בכהאי לישנא: "דער בעלזער רב איז דאך באמת געווען אן ערליכער איד, אבער די צייטונגען וועלן אים נאך אראפשטעלן ווי אן אפיקורס ח"ו...".

יש לציין שלאחר חזרתו לארה"ב התנהג רבינו בענין זה בבחינת 'שב ואל תעשה עדיף', כי חשש שלא יאמרו עליו שהוא חוזר בו ממה שדרש בארה"ק.

וכך סיפר הרה"ח ר' אביגדור יאקאבאוויטש ע"ה: לאחר שחזר רבינו אל מעונו בארה"ב, ניסה הרה"ק מהר"א מבעלזא ושלח כמה פעמים ביד רבנים חשובים פריסת שלום לרבינו זי"ע, אבל רבינו היה מתחמק מלהשיב לא דבר ולא חצי דבר.

בחג השבועות האחרון לחיי הרה"ק מהר"א זי"ע, הגיע כ"ק אדמו"ר בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל להסתופף בצל הקודש, וכאשר ביקש להפרד ולחזור אל ביתו אמר לו הרה"ק מבעלזא בכהאי לישנא: "איר פארט אהיים, איך וויל אייך מאכן פאר א שליח צום סאטמאר רב, אז דער אייבערשטער זאל העלפן עס זאל זיין שלום צווישן מיר און צווישן אים און צווישן אלע אידן".

לאחר מכן הזהיר הרה"ק מהר"א זצ"ל לכמה אנשים שילכו לזרז את האדמו"ר הנ"ל שלא ישכח חלילה מן השליחות אשר הוטל עליו.

וכאשר הגיע האדמו"ר מפאפא זצ"ל לביתו, מצא טעלעגראם מבית הרה"ק מהר"א וכתוב שם 'כ"ק אדמו"ר שאל מה נשמע אודות השלום'. ולאחר שעבר שבוע אחד הגיע פעם שנית מכתב שכתוב שם 'כ"ק אדמו"ר שאל עוד הפעם מה נשמע'.

האדמו"ר מפאפא זצ"ל נכנס אל מעונו של רבינו וביקש למסור את הדברים, ומיד התנמנם רבינו על משך זמן רב, והבין מזה הגה"צ את אשר לפניו שרבינו אינו רוצה להשיב שום דבר.

וסיפר ר' אביגדור כי לימים פגש את הרה"ח ר' יוסף לייב כהנא ז"ל, שהיה ביחד עם רבינו בשעראן ספרינגס באותה שנה שבוע אחד לפני הסתלקות הרה"ק מהר"א מן העולם, ויהי כאשר ראה אותו רבינו אמר לו כי רוצה לדבר אתו.

והתחיל רבינו לדבר מהרה"ק מהר"א, ובתוך הדברים אמר רבינו בכהאי לישנא: "ער וויסט אז איך בין אים א גוטער פריינט, און איך ווייס אז ער איז מיר א גוטער פריינט, ער האט מיר

געשיקט א פריסת שלום, עס טוט מיר אזוי וויי, איך ווייס נישט, איך קאן מיך נישט אן עצה געבן, וואס זאל איך טון".

שאל ר' יוסף לייב, וכי למה באמת לא ישיב לו רבינו פר"ש, השיב לו רבינו ואמר: **"כ'ועל דיר זאגן, כ'האב מורא אזוי ווי איך שיק צוריק א גרוס, וועט זיין אין אלע צייטונגען אז דער סאטמאר רב האט מודה געווען צו די בחירות, ממילא טרוי איך מיך נישט"**.

מעין זה סיפר הרה"ח ר' שלמה בראווער ז"ל, שכאשר העלה הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל הצעה בשנת תשי"ט שרבינו ילך אל הציון של הרה"ק מהר"א, השיב לו רבינו ואמר בכהאי לישנא: **"דער בעלזער רב איז שוין היינט בעלמא דקשוט, און ער ווייסט דער אמת אז איך האב ח"ו נישט פוגע געווען בכבודו. ער ווייסט אויך דעם אמת אז בחירות זענען אסור בהחלט, און ער האט גארנישט אקעגן מיר"**, ואם אלך אל הציון של הרה"ק מי ירוויח מכך, רק כתות הציונים אשר יאמרו כי הנה חזרתי מדעתי וממה שאמרתי בדרשה, ועל כן הלכתי לפייסו. ולפיכך סבר רבינו כי בכהאי גוונא שב ואל תעשה עדיף.

גדולי חסידי בעלזא עמדו ליד רבינו

ואכן קושטא קאי כי האריות שבחבורת חסידי בעלזא אכן הצטרפו בפרהסיא לשיטתו הברורה של רבינו זי"ע, והיו תמימי דעים ועמדו לצדו בכל הענינים הנוגעים למלחמת ה' בציונים והנגררים אחריהם, בידעם ומכירם דעת צדיקי בעלזא זי"ע לדורותיהם בענינים אלו, וביניהם הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זי"ע, חתנו הרה"ק מהר"י מפשעווארסק זי"ע, הרה"ק ר' יחזקאל מערץ זצ"ל, כ"ק אדמו"ר מפאלטישאן זצ"ל, כ"ק אדמו"ר בעל יוחי יוסף מפאפא זצ"ל, הגה"צ מוואידיסלוב זצ"ל, הגה"צ מטארטיקוב זצ"ל, כ"ק אדמו"ר מסטאניסלאוו-לאנדאן זצ"ל, ועוד רבים וטובים חסידים ואנשי מעשה שדבקו ברבינו הק' בכל רוחם ונפשם ונשמתם, כי ראו בו צדיק הדור הממשיך בדרך הנהגה כפי דרכם והילוכם של רבוה"ק לבית בעלזא זי"ע.

גודל התנגדות הרה"ק מהר"א זי"ע לכל כתות הציונים מזרחי ואגודה

בענין זה יש להעתיק את הדברים הקלורין לעינים שהשמיע
כ"ק אדמו"ר הגה"ק מפשעווארסק שליט"א (באסיפה להצלת העדה
החרדית, טבת תש"מ) בנוגע לדעתו הקדושה של הרה"ק מהר"א
מבעלזא זי"ע בענין ההתרחקות מכל דבר שריח הציונות נודף
הימנו, וז"ל:

"ביי די חרדי'שע קרייזן אינדערהיים איז געווען א גרויסע
התנגדות צו אלע מיני ציונים, און **"בעלזא" בפרט איז געווען**
כמעט עולה על כולן. אויב מען האט נאר געהאט א חשש אויף
עמיצן אז ער האט די מינדעסטע נטייה צו ציונות אדער צו
השכלה, האט מען אים באלד משלח געווען.

עס גייט ארום שמועות וואס מ'איז זיך תולה אויפן בעלזער
רב זכרונו לברכה אז ער האט געהאט חלילה א נטייה צו די
מדינה אדער צו די אגודה, אדער אז ער האט געהאלטן אז מען
מעג זיך מתחבר זיין מיט מענטשן וואס האבן דיעות כוזבות, דאס
איז שקר אזוי ווי עבודה זרה.

ס'איז נישט יעצט די צייט דא כ'זאל נאכזאגן אלע דיבורים
וואס כ'האב אליינס געהערט און וואס כ'האב געהערט פון אנשים
נאמנים.

כ'וועל נאכזאגן איין ווארט וואס אסאך מענטשן האבן
געהערט ער האט אמאל געזאגט: **"כ'האב געהערט אז ס'איז דא**
בחורים וואס האבן זיך אנגעהויבן צו דרייען אין די אגודה, איך
אסר זיי אריינצוקומען אין מיינע שטיבלעך".

ווער עס ווייסט וואספארא חסיד ער איז געווען פון זיין
טאטן ר' ישכר דוב זכרונו לברכה, וואס יעדעס א ווארט פון
זיין שיחות חולין איז געווען ביי אים א תורה שלימה ממש, און
וואספארא מסירות נפש ער האט געהאט מקיים צו זיין יעדע

ווארט וואס ער האט געהערט פון אים, קען גארנישט קלערן אז ער האט געהאט אן אנדערע שיטה חלילה.

מ'האט פארשפרייט א שמועה אז ער האט מתיר געווען פאר תלמוד תורה'ס און פאר ישיבות אז מען זאל נעמען זייערע געלטער. ווי קען מען דאס גלייבן, ווי מעג מען דאס גלייבן, בפרט אז עס איז דא אסאך אנשים נאמנים וואס לייקענען דאס אפ.

אויף דעם קען מען זאגן דעם רבי'נס ווארט, אז דער רבי ז"ל האט געזאגט אויף די גמרא אין ברכות (דף כח:), עס שטייט דארט ר' יוחנן בן זכאי האט געוויינט פאר די פטירה, האט ער געזאגט בתוך הדברים "ולא עוד אלא שאיני יודע באיזו דרך מוליכין אותי", האט דער רבי געטייטשט אז נאך די פטירה ווייסט מען נישט אויף וואספארא דרך מען וועט מיך פירן, דעמאלטס וועט מען מיך קענען פירן אויף וואספארא דרך מען וועט וועלן...".

*

ונציין בזה עוד כמה פרטים מאליפים בקשר לדרך הקנאות שהיה בחצר בעלזא:

הרה"ג ר' ישי העכט ז"ל אב"ד ביהמ"ד דחסידים בעלזא וויליאמסבורג היה רגיל הרבה פעמים להתפלל מנחה מעריב בביהמ"ד של רבינו הק', ולפעמים ביקש רבינו הק' מאתו שיספר לפני הציבור עובדות והנהגות מצדיקי בית בעלזא ממה שראו עיניו בקשר מלחמתם כנגד כתות הציונים והנגררים אחריהם.

ביום אחד סיפר הרב הנ"ל, שפע"א הגיע לבעלזא קבוצה בחורים מלובלין אשר היו משתייכים לאגודה לשבות שבת אצל הרה"ק מהר"א זי"ע, והי כאשר שמע הרה"ק מכך נענה ואמר למשב"ק להכריז בהיכל ביהמ"ד, **שהבחורים הבאים מלובלין לא ילכו לקבל שלום מאת הרב מפאת שיש להם שייכות אל האגודה.**

(עזר בקודש עמ' רס"ז)

יתירה מזו סיפר הרה"ח ר' אהרן צבי סאמעט ז"ל מה שראה בעיניו פעם אחת, כאשר ביקר רבינו הק' בעיר זענטא קיבל שם את פני רבינו הגה"צ אב"ד אילאק זצ"ל, והוא סיפר לרבינו זי"ע מה שאירע בימים ההם, ששאל בכתב את הרה"ק מהר"א זי"ע אם רשאי להחזיק בתוך קהל עדתו באילאק אנשים אשר התחברו לאגודה, או אולי מוטל עליו להוציאם ולהפרישם מן הקהילה. והגיע אליו תשובה מאת הרה"ק מהר"א שהדבר פשוט וברור שחובה מוטל עליו להוציא אנשים האלה מקהל עדתו, ותוך כדי דיבור הראה הכתב קודש של הרה"ק מהר"א זי"ע, והיה ניכר על פני רבינו הק' חדוה וקורת רוח בראותו לעיניו תשובתו הנוקבת של הרה"ק מהר"א זי"ע.

(באילנא דחיי ח"א עמ' קס"ח)

קושטא קאי וקיימא

עדים אנו כהיום אחרי שכבר עברו שבעים שנים מאותה תקופה, כי דבר אחד לא נפל ארצה מדבריו הק'. ואם בימים הראשונים היו רבים וטובים שלא ירדו לסוף דעתו של רבינו הק' זי"ע, ונדמה להם כי דברי רבינו הם דברים שאין הציבור יכול לעמוד בהם, כהיום הדברים ברורים בהירים ומאירים לעינים, כי בזכות מסירות נפשו של רבינו באותם הימים זכה להקים חומת אש מסביב אנשי ירושלים עיה"ק, והעמיד לגיון של מלך על טהרת הקודש, ולולי מרן רבינו הק' אשר לחם בגאון ועוז בכח קדושתו למען קדושת העיר ירושלים, כבר נשתכח תורה ויראה מישראל.

בשעתו כשעמד רבינו מעבר אחד וכל העולם כנגדו מעבר אחר, היה נראה כאילו לוחם את מלחמתו לריק ח"ו, אולם במרוצת הימים נתקיים מה שכתב רבינו הק' זי"ע בהקדמת לספה"ק ויואל משה: **"ותקותינו שימצאו הרבה אנשים, שאף אם עכשיו לא יועיל להם מאומה, מכל מקום לאו כל הזמנים שוות, ויבוא עוד זמן שיפתחו איזה לבבות בני ישראל, ויפקחו עיניהם, ויגיעו לאזניהם הקולות המצלצלים מדרך הראשונים שבקשו אמת**

ואמונה כראוי", ואכן עדים אנו כהיום הזה על המהפכה הכבירה שמתחוללת בשנים האחרונות בארה"ק, שכמה אדמורי"ם ורבנים מפורסמים כבר הודו ואמרו עד כמה צדקו דברי רבינו הק' זי"ע, כי אין שום תועלת יוצא מן הבחירות ומן החרדים היושבים בכנסת, והתנתקו לגמרי מן התמיכה הציונית והשתתפות בבחירות.

והאחרון הכביד, עדה שלימה של רבבות בני תורה בראשות הגאון הגדול רבי שמואל אויערבאך זצ"ל הגיעו להכרה כי אין שום תועלת מועיל יוצא מן הישיבה בפנים הכנסת, אדרבה כל הגזירות הנוראות כנגד גיוס בני הישיבות נשארים על ידם בתוקפם, חברי הכנסת היושבים בפנים אין לאל ידם לפעול מאומה, והם מוכרחים לפצות ולציית לכל מה שיאמרו להם אנשי הממשלה, ומוטל עליהם לכוף את החרדים למשמעתם ורצונם. מתוך כך הגיע למסקנא כי אין שום דרך אחר המועיל בימינו אלה רק להתנתק מהם ומהמונם לגמרי. וכולם הודו ואמרו כי האמת כפי שצעק רבינו הק' החכם עדיף מנביא מאז ומקדם לפני שבעים שנה, ודבריו חיים וקיימים, ודבר אחד מדבריו לא חזר ריקם, ויואל משה אמת ותורתו אמת.

ועיננו נשואות למרומים, אחת שאלתינו ובקשתינו, שנזכה להתדבק בדרכיו הקדושים שלימד אותנו אותו צדיק בדם לבבו, וזאת התורה אשר שם במסי"נ לבני ישראל לא ימוש מפינו ומפי זרעינו לעשות ככל דברי התורה הזאת, עם ה' חזקו ונתחזקה בשינון יסודות האמונה שהנחיל לנו בספריו הקדושים ובהחזקת מבצרי התורה בארה"ק המובדלים ומופרשים מממשלת המינות, להגדיל תורה בטהרה ולהאדירה ביתר שאת וביתר עז.

ומי יתן והי' אשר במהרה דידן נזכה שילמדו תועים בינה ויכירו כולם את שם ה' מקטנם ועד גדלם, ויזכו כל ישראל קדושים להתנתק מאחיזת הסט"א ולהתדבק בכח הקדושה, תורת אמת שהיתה בפי אבותינו ורבתינו הקדושים זי"ע אשר לאורם ניסע ונלך באפילת הגלות המר הזה, ובכוחם וזכותם נזכה בקרוב לקבל פני משיח צדקינו וגאולת עולם על ראשנו בישועתן ובשמחתן של ישראל בב"א.

קול ה' פתח, קול ה' פתח, קול ה' חיצב להבות אש, קול ה' שבר ארזים

דבר ה' מירושלים

הדרשה הנוראה

שהשמייע בלהבת אש קודש בקול ה' בכח
לברר ולבבן תורת אמת

מרחן רבינו הקוה"ט רשכבה"ג
מסאטמאר זי"ע

מרא דארעא קדישא גאב"ד ירושלים עיה"ק

בשבת קודש פרשת בלק - תשט"ו לפ"ק
בביהמ"ד אנשי אונגארן בירושלים עיה"ק ת"ב

והובא לדפוס כעת לראשונה בשלימות הראוי, במהדורה יפה ומתוקנת,
למלאות שבעים שנה מיאז אמירתו לגבוה
בחדש תמוז תשפ"ה לפ"ק

KolSatmar.com

KolSatmar.com

דברות קודש ממרן רביה"ק מסאטמאר זי"ע

שב"ק פרשת בלק שנת תשט"ו לפ"ק • בביהמ"ד אנשי אונגארן ירושלים עיה"ק

ראה צורך לברך את ישראל, כדי שלא יטעו בלק כנגדו מדוע פתח כלל את פיו לברך את ישראל, כי הלא כל עיקר כוונת בלק במה שהביאו הנה הלא היה אך ורק על מנת שיקלל את ישראל, ואם שכבר הקדים בלעם ואמר לו שאינו יכול לקלל מעצמו רק אם הקב"ה מסכים לדבר, עם כל זה חשב בלק שהכוונה בדבריו אלה הוא שאם יתרצה הקב"ה שיקלל בלעם את ישראל מה טוב, אבל אם יראה בלעם שאין הדבר עולה לרצון לפניו ית' אזי יסתום פיו ולא יאמר שום דבר שהוא כנגד רצונו ית', אבל מי ביקש זאת מיד בלעם לברך את ישראל, שבכך עשה בפועל ממש היפוך השליחות.

על כן כדי להסיר התלונה מעליו אמר לו בלעם, אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר, והכוונה בזה שאם יראה בלעם שרצון הבורא ב"ה שיש לו לברך את ישראל, אין לו היכולת להתעלם מלקיים את רצונו ולעצור אמרי פיו,

גודל החיוב שלא לכבוש את דבר ה' וזהירות שלא לומר דיבור שאינו כפי רצון ה'

הנה כתוב בפרשת השבוע ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר (כב, לח). ולאחר שהתחיל בלעם לברך את ישראל נאמר (כג, יא-יב) ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקוב אויבי לקחתך והנה ברכת בך, ויען ויאמר הלא את אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר. ע"כ. הנה יש לדקדק על שינוי הלשון, שבתחילה אמר 'אותו אדבר', ולאחר מכן שינה ואמר 'אותו אשמור לדבר', ויש להבין הכוונה בזה.

נקדים במה שכתב באוה"ח הק' (ד"ה הלא) לבאר את המכוון בדברי בלעם, ולהבין מה שהוסיף בלעם לומר בפעם השניה 'אותו אשמור לדבר', שהכוונה בזה להסביר לבלק מדוע

כידוע כמה ערב לנפש טעם הכח הקדוש אשר מלתו על לשונו. עכדה"ק.

וראוי לתת לב להבין את הכוונה בדבריו הק', איך אפשר לומר על בלעם הרשע שהיה לו השתוקקות דקדושה שהיה ממתין ומצפה לדבר ה'.

**נבואת בלעם היה ע"י שהכניס
הקב"ה רסן בתוך פיו**

וזהו שדקדק לומר אותו 'אשמור' לדבר, הכוונה על דרך מה שאמרו בגמ' (עירובין צו.) השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה, ואם יעבור חייב מיתה, ע"כ. והיינו שאמר בלעם אותו אשמור לדבר, כלומר שאסור לו לשתוק ולבלום את פיו ולא להשמיע את דבר ה', אם כן איפוא אונס הוא בדבר ואין עליו שום טענה.

אכן אפשר לומר בביאור הכוונה על דרך שכתב בילקוט שמעוני

(ח"א רמז תשסח) הובא שם באוה"ח הק', שהקב"ה הכניס טם של ברזל בתוך פיו של בלעם, אם היה רוצה לקלל היה מונעו, ואם ביקש לברך את ישראל היה לו היכולת, ואותו רסן היה מפסיק בין פי טמא של בלעם ובין הנבואה המהורה, ועל ידי כך היה יכול הנבואה לצאת מתוך פיו. ע"כ^א.

בלעם השתוקק לשמוע את דבר ה'

עוד כתב באוה"ח הק' שם לפרש את הכוונה באומרו 'אותו אשמור לדבר' באופן אחר, שהכוונה היא שבלעם היה ממתין ומצפה שישים ה' את דבריו בפיו למען יוכל להוציא מפיו את דבר ה', כי יטעום טעם גדול אשר אינו כדאי הוא וכל משפחות האומות,

(א) עיין עוד באוה"ח הק' (ד"ה וישם) עה"פ (כג, ה) וישם ה' דבר בפי בלעם וז"ל: מקרא זה כבר קשטוהו ראשונים בפירושם ודרשותם ומקום הניחו לנו בו, ונראה כי לפי שרצה ה' לגלות עתידות ודברים נפלאים מהטובות אשר יגיעו לישראל, ורצה שיתגלו על ידי בלעם נביא האומות, לפרסם מעלת עם קדושו לפני כל האומות, ואשר תבאנה לישראל מהטובות באחרית הימים וכליון האומות על ידי ישראל לבסוף, וידעו האומות מפי נביאם הדברים ככתבם להרבה תועליות הנמשכות לישראל נגלים ונסתרים. ולפי שאדם זה הוא אדם מובהק בכיעור ותיעוב ושיקוץ לא תנוח עליו הרוח הקדושה המגדת העתידות, גם הדברים מצד עצמן דברי קדרש הם ולא יחנו בגוי טמא, לזה נתחכם ה' לעשות תיקון לדבר קדושה, לבל תעבור במבוי מטונף ועשה מחיצה בין הכח המדבר והדיבור עצמו ובין פי חזיר, והוא מאמר וישם ה' דבר אחד בפי בלעם, הציע כח א' שיכול להתמצע בין שניהם, ובזה נעשה פי בלעם גבול בפני עצמו, והדבר מפסיק לגבול כח המדבר והדיבור, ואז כה תדבר רוח הקודש היא תדבר, ורז"ל בזהר (ח"ג יג.) אמרו כי תיבת כה תרמוז לבחינה קדושה והמשכיל יבין. עכ"ל.

רק בעת שהיה רסן זכה למדריגת הנבואה ואז לא היה ברשות עצמו

ועל פי הנחה זו אפשר לומר, כי הנה כל ימי חיי בלעם עד אותה שעה שהכניסו את הרסן בתוך פיו, לא היה במדריגת נביא כלל אלא היה קוסם בעלמא, אשר על כן לא היו דבריו של בלעם דברי נבואה מצד הקדושה, וכמו כן גם לאחר שסיים בלעם לברך את ישראל והוציא הקב"ה את הרסן מתוך פיו, חזר למעמדו הראשון ולא היה אלא קוסם בעלמא, ורק באותה שעה שהוצרך לברך את ישראל אז נתן הקב"ה את הרסן בתוך פי בלעם, ואז הגיע למדריגת הנבואה מצד הקדושה, וכל אותה שעה שהיה הרסן בתוך פיו היה משמיע דברי אלקים חיים, כיון שבעת ההיא לא היה בלעם עומד ברשותו כלל, ולא היה לו היכולת לחשוב בדעתו ולקבוע בלבו מה לומר ומה שלא לומר, וכיון שזכה בעת ההיא למדריגת הנבואה על כן היה לו באותה שעה השתוקקות לדבר ה'.

בדרך כלל היה קוסם בעלמא ורק בשעה שהוצרך לנבא לטובת ישראל זכה לנבואה

על פי הדברים האלה אפשר לבאר הכוונה במה שאמרו חכמינו ז"ל

(במדבר רבה יד, יט) **על הכתוב** (דברים לה, י) **ולא** קם נביא עוד בישראל כמשה, ודרשו רבותינו ז"ל (ספרי דברים פסקא שנו) **בישראל** לא קם אבל באומות העולם קם ומנו זה בלעם, ע"כ. ולכאורה תמוה הדבר, כי איך אפשר שכל הנביאים הקדושים שעמדו לישראל לא עלה בידם להגיע למדריגת הנבואה כפי נבואת בלעם הרשע.

אכן לפי דברינו אלה יש לומר שהכוונה בזה רק על אותה שעה שהיה הרסן בתוך פיו של בלעם, כאשר הוצרך להתנבאות מה שעתיד להיות עם בני ישראל. וביאור הדבר הוא, כי כל הנביאים זכו להשיג מדריגת הנבואה כפי ערך ההכנה אשר הכינו את עצמם לקדש ולטהר את נפשם לקבל את הנבואה, כך זכו להשיג מדריגת הנבואה מאת הבורא ב"ה.

מה שאין כן אצל בלעם בעת שהוצרך לנבא עתידות שיהיה עם ישראל הרי לא הופיע עליו השראת הנבואה כפי ערך הכנת נפשו כלל, והוא עצמו לא היה ראוי כלל לומר דברי נביאות כאלה, ואכן מהאי טעמא הכניסו את הרסן בתוך פיו כדי להפסיק בין פי טמא ובין השפעת הנבואה הטהורה הבא מצד הקדושה, כדי שלא יהיה שום מניעה מצד טומאת גופו של בלעם הרשע, משום כך היה יכול

דקדושה לשמוע את דבר ה', על כן אמר אם ישים ה' דבר בפי אדבר, ואם לאו אשתוק ולא אדבר שום דבר.

מה שאין כן בפעם השניה כאשר היה הרסן בתוך פיו וזכה אז להשיג מדריגת נבואה למעלה מכל הנביאים, או אז שינה ואמר את אשר ישים ה' בפי אותו אשמור לדבר, לאשר בעת ההיא היה לו השתוקקות לדבר ה', כיון שבאותה שעה לא היה עומד ברשותו כלל, וכל זה מפאת שהוצרך להתנבאות מה שנוגע לעתיד של כלל ישראל. והבן.

**תפילה ובקשה להשמיע דיבורים
אמיתיים כפי רצון הבורא ב"ה**

הנה ניתן להבין מתוך דברינו אלה את גודל האחריות שיש לבעל דרשן העומד לדרוש ולהשמיע בפני עדה קדושה את דבר ה', ובודאי זקוקים לסייעתא דשמיא לכוון את הדיבורים על דרך האמת, לעשות ולקיים רצון הבורא ב"ה, אשר על כן מה מאד ראוי להקדים ולהתפלל לפני השי"ת שנוכה לומר בפניו דיבורים אמיתיים אשר יעלו לרצון למען כבוד שמו ית'.

ועל דרך זה פירשתי את הכוונה במה שאמרו חכמינו ז"ל (פסחים

להשיג באותה שעה הנבואה במדריגה עליונה, ולהגיד נביאות על כל מה שיהיה באחרית הימים בביאת המשיח כמו שכתב הרמב"ם (הל' מלכים פי"א ה"א) וז"ל, המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה וכו', וכל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו וכו', ואף בפרשת בלעם נאמר ושם נבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם, ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל [באחרונה], ושם הוא אומר (במדבר כד, יז) אראנו ולא עתה זה דוד, אשורנו ולא קרוב זה מלך המשיח, דרך כוכב מיעקב זה דוד, וקם שבט מישראל זה מלך המשיח, ומחץ פאתי מואב זה דוד וכו' עכ"ד. והיינו שבפסוקים הללו מרומזים כל עניני הגאולה. אבל מיד לאחר שגמר את דבריו אלה ירד מגדולתו ושוב לא היה אלא קוסם בעלמא, ולא הגיע כלל למעלת הנביאים הקדושים. ואתי שפיר.

ומעתה יתכן לומר המכוון בביאור שינוי הלשון, שמתחילה אמר בלעם הדבר אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר, כיון שבאותה שעה לא היה רק קוסם בעלמא ועל כן בעת ההיא לא היה לו שום השתוקקות

**ההכרח להתריע בפני הציבור גודל
האיסור לקחת חלק בבחירות**

הנה צר לי מאוד שהוצרכתי לטרוח ולנדוד במרחק דגופא ולהגיע הנה בעת כזאת, על אף שהייתי יכול לשבת במקומי ולהעלות את חוות דעתי על הכתב, ולשלחו מהתם להכא. מכל מקום ראה ראיתי כי אינו דומה שמיעה לראיה, ולאשר אנכי הרואה שרבים וכן שלמים נתפסו בדבר חמור ביותר, על כן לא ראיתי ברירה אחרת רק לטרוח בנפשי להגיע הנה להתריע ולעורר את לבבות ישראל להבין ולדעת גודל המכשלה וחומר הדברים עד היכן הדברים מגיעים, ולהשמיע באזני העם קושט דברי אמת, גודל האיסור שלא להשתתף ח"ו בבחירות האלה. ולהבין את גודל המכשלה שיש במה ששולחים נציגים חרדים לשבת

(1) שואלין ודורשין בהלכות הפסח. ולכאורה יש לדקדק על כפל הלשון שואלין ודורשין. אכן אפ"ל שהכוונה במה שאמרו 'שואלין' היינו לשון תחינה ובקשה, כעין מה שאומרים בתפילת ימים נוראים אוחילה לקל אחלה פניו 'אשאלה' ממנו מענה לשון.

על דרך זה י"ל הכוונה במה שאמרו 'שואלין' ודורשין, שתחילת הדרשה ראוי לעמוד בתפילה ובקשה לפני השי"ת, שיעזרינו על דבר כבוד שמו ית' להוציא דיבורים נכונים ואמיתיים בכוונה רצויה לעשות ולקיים רצון הבורא ב"ה, ויהיו אמרינו לרצון לפני אדון כל, וגזכה לומר דיבורים על דרך האמת לעשות נחת רוח להבורא ית' שמו.

יש לציין כי באותה תקופה הקדיש רבינו ז"ל זמן רב להסביר לפני כל דורש ומבקש את חומר הענין, וכל מי שירצה היה יכול לבוא ולשאל כל מיני שאלות וספיקות בנידון, ולא היה רבינו זי"ע דוחה שום אדם אלא היה מפנה עצמו להעמיד על האמת כל דורש ומבקש, אפילו אילו היה זה צורב צעיר לימים, והיה טורח עמו עד שנתברר הדבר בדעתו להבין היטב את גודל המכשלה הנעשה בישיבה בכנסת המינים ולקחת חלק בבחירות הטמאות.

סיפרו המקורבים, שכאשר שהה רבינו זי"ע על אם הדרך לארה"ק בעיר געיטסהעד בענגלאנד, הגיעו אל מעונו של רבינו קבוצה שלימה מבחורים הלומדים בישיבת געיטסהעד, הם רצו לשמוע מפ"ק של רבינו זי"ע במיוחד

יעלו ישראל בחומה, ואחת שהשביע הקב"ה את ישראל שלא ימרדו באומות העולם, ואחת שהשביע הקב"ה את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן בישראל יותר מדאי. ואיתא התם בגמ', אמר רבי אלעזר אמר להם הקב"ה לישראל אם אתם מקיימין את השבועה מוטב ואם לאו אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאלות השדה. ע"כ.

הנה לא מצינו על שום עון אחר שבתורה שיש עליו עונש חמור כזה, לומר על העובר עליו הריני מתיר את בשרכם, וזה הוכחה ברורה שעון זה גדול וחמור יותר מכל עבירות שבתורה, ועל כן החמירו בעונשו

יחד בחטיבה אחת עם רשעים וכופרים גמורים פוקרי עול, בתוך כנסת המינים ה"י.

הקמת המדינה ע"י העברה על השבועה שעונשה הריני מתיר את בשרכם

כדי להבין חומר הדברים, נקדים תחילה לדבר מעצם מהות המדינה הציונית אשר מתחילתה ועד סופה הנה היא כנגד ה' ותורתו הק'.

הנה איתא בגמ' כתובות (ק"א.) שלש שבועות הללו למה, אחת שלא

את חוות דעתו בענין הבחירות, והסכים רבינו לישב עמהם, והאריך בשיחתו להסביר להם את חומר הענין, ולברר את כל שאלותיהם וספיקותיהם אשר העלו בנידון זו כדת של תורה, ושיחה זו ארכה כמו ג' שעות.

לאחר שיצאו הבחורים הסביר רבינו בפני מקורביו מדוע האריך עמהם כל כך זמן, כי הנה מוטל עליו חובה להסביר לכל איש יהודי את גודל הקלקול היוצא מן התחברות עם הציונים, ואמר רבינו שכאשר מסבירים להם את הענין בדיבורים נכונים הרי הוא מובן היטב לכל איש ישראל.

וסיים ואמר רבינו, לעולם הייתי צריך לעשות כן גם עם אנשי שלומינו, להקדיש זמן לכל אחד ואחד בפני עצמו, לישב עמו ביחוד ולהסביר לו את כל חומר הדברים בפרטי פרטיות, שכן גם בין אנשי שלומינו נמצאים אנשים קלי הדעת שעדיין אין הדברים מבוארים להם כפי הראוי, ואם ישמעו ממאן דהוא שיטה אחרת יתפתו בניקל להגרר אחרי דעות כוזבות שהם היפוך דעת תורתנו הק'.

במו עינינו שנתקיים העונש המר במלוא מובן המילה בימי מלחמת עולם השניה, כאשר דם ישראל נשפך כמים, והיינו נתונים למשיסה ולחרפה כצבאות וכאילות השדה, והיתה צרה גדולה אשר כמוה לא נהייתה מאז ומעולם, כל זה באשמת הציונים אשר עברו על השבועות שהשביע הקב"ה את ישראל.

ואף לאחר שעברו עלינו שנות התרעלה הוסיפו הציונים והגדילו חטא על פשע, וייסדו את המדינה מתוך העברה על השבועות אשר השביע הקב"ה שלא ימרדו באומות העולם, ושלא לצאת מן הגלות בכוחם ועוצם ידם לפני ביאת המשיח.

הנהגת המדינה כרוכה בעבודה זרה כפירה ומינות רח"ל

בנוסף לזה, הדבר פשוט וברור ומפורסם שכל הנהגת המדינה מיום הוסדה ועד עתה הוא בידי כופרים גמורים רח"ל, אשר זה כל עיקר מגמתם להנהיג את המדינה שלא בדרך התורה, וזה עיקר מגמתם

יותר משאר כל איסורי תורה. כפי מה שמצינו בגמ' (שבועות יג:), קלות עשה ולא תעשה, חמורות כריתות ומיתות בית דין, הרי שעל כל עבירה שהחמירו בעונש העובר עליה, הרי זה קרוי עבירה חמורה, כי מכח חומר העונש ניתן לדעת על ידה את חומר העון. אם כן איפוא מאחר שראינו שהחמירו בעונש העובר על שבועות הללו יותר משאר כל העונשים שבתורה, הרי זה עצמו הוכחה ברורה כי עון זה הוא מן החמורות שבחמורות^(ב).

והנה זה דבר ברור שכל עיקר מגמת הציונים בתחילת פעולתם היה לעבור על שבועות אלו בשאט נפש, כי הלא כל עיקר רעיון הציוני נתיסד על יסוד זה, שיש לנו היכולת לצאת בכח עצמינו מן הגלות לפני ביאת המשיח. והם עברו בפועל ממש על השבועה, ועלו לחומה בכח גדול וביד חזקה. וכמו כן עברו על השבועה למרוד באומות העולם^(ג).

ובל זה היות כי רשעי הציונים לא חשו כלל לגודל העונש המפורש בדבריהם ז"ל על העובר על השבועות הללו הריני מתיר את בשרכם כצבאות וכאילות השדה רח"ל. ואכן כן ראינו

(ב) עיין בדברי יואל מכתבים (עמוד קח) מה שכתב בזה.

(ג) עיין בבאיור ענין זה בויואל משה סימן י - כג.

העמידו את 'משרד הדתות' אשר כל עסקה ומטרתה לתמוך ולשמור על כל עניני דתות ובתי עבודה זרה שיש בקרב הארץ רח"ל, ואם כן ברור הדבר שדינם כממשלת עבודה זרה רח"ל."

להעביר את ישראל על הדת רח"ל, ולהנהיג את המדינה בדרך כפירה ומינות רח"ל.

והנה ממשלה זו דינה כממשלת עבודה זרה רח"ל בלי שום ספק, שהרי ממשלה זו תומכת בכל דתי ובתי עבודה זרה שישנם בקרב הארץ, ועל דבר זה

(ד) עיין בויואל משה סימן צ - קד.

סיפר הרה"ח ר' שלום פפקטע שליט"א, אשר פעם אחת ביקש העומד בראשי המזרחי לבקר במעונו של רבינו הק' זי"ע, ורבינו הסכים על כך, לפני שהגיע השעה ביקש רבינו זי"ע מאת המשב"ק הרה"ח ר' יוסף שיביא אליו החוברת של הטמא הידוע הערצל שר"י. ויהי כאשר הגיע הלה קיבלו רבינו והתחיל לדבר עמו באריכות בכמה ענינים, ובתוך הדברים התלהב רבינו ואמר לו, שידע האמת כי כל עיקר רעיון הציוני נתייסד במטרה אחת שעל ידי כך יעלה בידיהם לגזור גזירות שמד, וככל הגוים יהיה בית ישראל, הרי שכוונת ראש הציונים במדינת ישראל להשמיד את ישראל ולהעבירם מעל דתם רח"ל.

התחיל הנ"ל להתווכח בדבר, ואמר שלא היה כוונת המייסד לזה, אלא שיהיה לעם ישראל מדינה בפני עצמה כדי להנצל מכל הצרות שסובלים בחו"ל, ולא יהיה היכולת לאוה"ע לשלוט עוד בעם ישראל.

על זה השיב לו רבינו, אבל מה יכולים לעשות שהוא עצמו כתב גלוי ומפורש שעיקר תכלית כוונתו הוא שמד.

נענה הלה שזה דבר שאי אפשר להיות. אז לקח רבינו החוברת הנ"ל, והראה לו בפנים איך שהוא כתב מפורש כוונתו שרצה להשמיד את בני ישראל ולערב אותם עם הגוים, למען יהיו ככל הגוים בית ישראל, אלא שמתאונן שם בדבר כי אוה"ע אינם חפצים לכך, והם אינם רוצים להתערב עם ישראל, על כן עלה בידו הצעה חדשה להקים מדינה עצמאית לבני ישראל, ושם יהיה לו היכולת להתבולל עם שאר כל האומות שבעולם. ע"כ. ונשאר ראש המזרחי בלי פתחון פה, ולא ידע הא כיצד להגיב בדבר.

וחייבים להוציאם מפתח ביתם ולבערם
מן העולם.

מה גם בבית אל אשר הוא המקום
המקודש ביותר בארץ ישראל,
ודאי צריכים להזהר ביותר ולעמוד על
המשמר שלא להיכשל בשום נדנוד קל
שיש בו מעון עבודה זרה רח"ל.

ועל דרך זה מבואר ברמב"ן (פר' אחרי'
עה"פ (ויקרא יח, כה) ותמא הארץ
ואפקוד עונה עליה, כי הנה ארץ
ישראל היא נחלת ה' המיוחדת לו ית'
לבדו, ואין עליה קצין או שומר משרי
מעלה, על כן גדלה קדושתה ולא תוכל
לסבול בעלי עבירה, ומשום זה חמור
עונש העובר עבירה בארץ ישראל יותר
מעונש העובר עבירה בחו"ל, וכתב שם
בתוך דבריו שמהאי טעמא צוה יעקב
אבינו לאנשי ביתו הסירו את אלהי נכר
אשר בתוכם והמהרו. עכ"ד.

**חיוב איבוד עבודה זרה בארץ
ישראל לפני הכיבוש ובחו"ל רק
לאחר כיבוש**

ואפשר לומר עוד בביאור הענין,
כי הנה באמת מצינו חילוק
גדול בין ארץ ישראל וחוץ לארץ לענין
ההלכה שחייבים לבער ולאבד את כל
המקומות שעבדו בהם עבודה זרה,

**עון עבודה זרה חמורה בארצינו
הק' יותר מחוץ לארץ**

ואם כי דבר זה אסור בכל מקום
שבעולם, מכל מקום חמור הדבר
פי כמה כאשר נעשה הדבר בארצינו
הק', כפי מה שמצינו אצל יעקב אבינו
ע"ה שלפני ביאתו לארץ ישראל נאמר
(בראשית לה, ב) ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל
אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר
בתוכם, וכבר תמה שם באבן עזרא
(ד"ה הסירו), כי לכאורה תמוה הדבר איך
אפשר להעלות על הדעת שהיה מצוי
אצל אנשי ביתו של יעקב אבינו מאלהי
נכר הארץ, וכתב לציין שם למה שכתב
בפר' וילך עה"פ (דברים לא, מז) וקם העם
הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ, ששם
ימצא פירוש הענין. ע"כ. והנה תוכן
דבריו שם הוא, כי ישנם כמה דברים
אשר בחו"ל אינם קרויים בגדר עבודה
זרה, ורק בארץ ישראל מפאת גודל
הקדושה השורה בה הרי הם חשובים
בגדר עבודה זרה רח"ל.

ומעתה יבואר הענין שלפני ביאת
יעקב אבינו לארץ ישראל
צוה לכל אנשי ביתו לבער כל אותן
הדברים אשר בחו"ל לא היו חשובים
בגדר עבודה זרה, ועל כן לא צוה
אותם לבערם, רק עכשיו לפני ביאתם
לארץ צוה לבער אותם, יען כי בארץ
ישראל הם חשובים בגדר עבודה זרה,

ובפשטות טעמו של דבר הוא, כי מאחר שארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו ממה שנאמר (שמות ו, ח) ונתתי אותה לכם מורשה, ודרשו חכמינו ז"ל (ב"ב קטז:): שארץ ישראל ירושה היא לנו מאבותינו, נמצא שאף לפני כיבוש הארץ כבר שייך אלינו, אשר על כן מוכרחים תיכף ומיד בתחילת ביאה לרדוף אחרי כל המקומות שיש בהם עבודה זרה ולעקור את כל עבודה זרה הנמצא בארץ.

ועל פי זה יבואר מה שצוה יעקב אבינו לכל אשר עמו, דהיינו אותן אנשים שנתגירו ע"י יעקב אבינו ע"ה כדרך שעשה אברהם אבינו ע"ה, כענין שנאמר (בראשית יב, ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן (ע"ן בראשית רבה פר, ד), אמר להם יעקב הסירו את אלהי הנכר וגו'. וטעמו של דבר לאשר נכנסים לבית אל שהיה מקום המקודש ביותר בכל הארץ, לאשר ארץ זו כבר היתה תחת ממשלת

הגם שעיקר מצות איבוד מקומות שיש בהם עבודה זרה הנה הוא חובת הגוף הנוהג בכל מקום שבעולם בין בארץ ובין בחוץ לארץ, מכל מקום יש חילוק גדול ביניהם. והוא כפי מה ששנינו במס' עבודה זרה (מה:): שבארץ ישראל הוצרכו תחילה לבער ולאבד כל עבודה זרה שיש בקרב הארץ, ורק לאחר מכן היו יכולים לכבוש את הארץ ההיא. ואילו בחו"ל אינו כן, שאין אנו חייבים לבער בתי עבודה זרה השייכים לאומות העולם, רק באותן המקומות שכבר כבשוהו ישראל חל עלינו החיוב לעקור את עבודה זרה מגבולינו.

ובן פסק הרמב"ם (עכ"ם פרק ז הלכה א) שבארץ ישראל מצוה לרדוף אחריה עד שנאבד אותה מכל ארצינו, אבל בחוץ לארץ אין אנו מצווין לרדוף אחריה, אלא כל מקום שנכבוש אותה יש לאבד כל עבודה זרה המצוי בתוכו. עכ"ל.

מעם תחת אחד השיחים של רבינו הק' עם רב אחד בענין איסור השתתפות לבחירות, נענה רבינו ואמר בלשון קדשו: 'עס איז ענדערש זיך צו בוקן צום צלם ווי צו גיין צו די בחירות'.

ומיד לאחר מכן נענה ואמר רבינו, הנה אני צריך לתקן את לשוני, שהרי עוד מעט יחשבו שאמרתי שראוי להשתחוות לצלם ח"ו, והאמת כי להשתחוות לצלם היא עבירה חמורה אלא שהשתתפות בבחירות היא עבירה חמורה יותר, כי מינות גרוע מעבודה זרה (מפי הרה"ח ר' שלום פפקעטע שליט"א ששמע מפ"ק)

לפי זה נמצא ברור כי 'הכנסת' אשר בתוכה מחוקקים את כל חוקי המדינה, הרי דינה כבית עבודה זרה רח"ל, ומשום דבר זה לעצמו אף אילו לא היה בה שום עון אחר, הרי מפני זה בלבד איסור גדול וגורא להיכנס לתוכה.

אכן האמת הוא כי בנין הכנסת גרוע פי כמה מעון החזקת בתי עבודה זרה, כי כל החוקים המחוקקים בתוך הכנסת מיוסדים על כפירה ומינות ואפיקורסות, והלא מינות גרוע הרבה מעבודה זרה, ומלבד זה כל חוקיה ומשפטיה המה כנגד ה' ותורתו הק', ועצם מציאות בית הכנסת הלזה הוא כפירה בביאת המשיח כאשר נתבאר למעלה^ה.

והאמת כי מאחר שיש נציגים חרדים שהסכימו להיכנס שמה ולהיות חברים בתוך ממשלה זו, חודו בפירוש שמסכימים עמהם ברעיון הציוני והקמת המדינה, אשר עצם קיום המדינה עומדת על כפירה באמונה בביאת המשיח, וכפירה בכל יעודי הנביאים רח"ל, ובאילו יש לנו היכולת לגאול עצמינו מן הגלות מרם ביאת המשיח רח"ל.

האבות הק', ואם כן כאשר יהיו שם יהיה דינים כישראל לכל הדברים^ה.

ועוד, כי האבות הקדושים היו נוהגים בארץ ישראל כמלכים, א"כ איפוא נמצא שכל אותן הגרים היו נגדרים תחת שלטון המלך, והרי דיניהם ככל איש ישראל, אם כן עוברים על איסור עבודה זרה אם יש בנמצא תחת רשותם איזה דבר השייך לעבודה זרה, על כן צוה עליהם לבאר ולאבד את כל אלה לפני ביאתן לארץ. והבן.

חומר איסור כניסה לכנסת כי יש בו ע"ז כפירה ומינות וכל איסורים שבתורה

הנה מבואר מכל האמור חומר הדבר שלא לאבד עבודה זרה מארצינו הק', ונמצא עולה מן האמור, כי מאחר שממשלה זו אינה מאבדת את כל המקומות שיש בהם עבודה זרה, אדרבה הם שומרים עליהם ותומכים בריש גלי לכל אותם עבודה זרות שישנם בארץ, א"כ הדבר ברור בלי ספק שממשלה זו דינה כממשלת עבודה זרה.

^ה וכפי הידוע שיטת הרמב"ן (בראשית כו, ה) שהאבות הקדושים שמרו את כל התורה רק בארץ ישראל.

^ו עיין ויואל משה סימן קה - קט.

שהרי עצם הפעולה הוא השתתפות עם הכופרים למרוד במלכות שמים.

כל המשתתף בבחירות נוטל חלק בכל איסורי תורה הנעשה בפנים הממשלה

"וַיִּי קָאן דאָס זיין אז אידן החרדים לדבר ה' זאלן זיין שותפים דערין, הלא כולם יודעים שכל עיקר מנמת ראשי המדינה אחת הוא להעביר את ישראל על הדת, וכל רעיון המדינה נובע מכופרים גמורים פורקי עול תורה ומצוות, הן המה העומדים בראש הנהגת המדינה, ווי קאן דאָס זיין אז א איד זאל זיין א שותף דערין, הלא אין לך חילול שם שמים גדול מזה, שנראה כאילו יהודים חרדים המאמינים בה' ובתורתו הק' מקבלים עליהם בדעת וברצון הנהגת ממשלת הכופרים, והם מכניעים תחת ממשלתם את היהודים החרדים לדבר ה'.

על כן אחי ורעי מייערע ברירדער, איך בעט מיך צו ענק, אל נא אחי תרעו, גייט נישט צו די ממא'נע וואלן. אילו זבינו שכל החרדים לדבר ה' היו מתאספים יחד ומכריזים יחד לעיני כל אומות העולם שאנו נשארים נאמנים לה' ותורתו הק', ווען אלע ערליכע אידן וואלטן זיך צוזאמענגענומען און אויסגעשרינגן אז אין לנו חלק ונחלה מיט די ציונים מישע מדינה, ואנו ממאסים לנמרי בשלטון של כפירה זו, וואלט דאָס געווען א

ועל פי הדברים האמורים יכול כל איש ישראל להבין גודל האיסור לקחת חלק בבחירות האלה, כי כל מי שמשתתף בבחירות הנה הוא קובע בכך מי יהיה חבר בתוך הממשלה, והוא הוא המשלח אותו להיות בכנסת בשליחותו, והשליח היושב בכנסת הוא בא כוחו. נמצא שעל ידי כן הוא לוקח חלק בכל עניני הנהגת המדינה, והוא נעשה בכך שותף גמור לאבי אבות הטומאה רח"ל, והוא שותף עם כל אותן איסורים החמורים הנעשים על ידי כך בתוך הממשלה, שכבר נתבאר שיש בהם איסורים חמורים ביותר כעון עבודה זרה כפירה ומינות, והעברה על השבועות, ועוד כמה איסורי תורה ה' ישמרינו.

ואין שום ספק בדבר, שכל הנותן פתק לקלפי הנה הוא מצביע בכך כנגד חוקי התורה הק', וכי הוא מסכים ומשתתף פעולה עם הנהגת המדינה העומדת כנגד התורה ואמונה, וכל עיקר רצונם של ראשי המשלה להכריח על בני ישראל חוקי עכו"ם כנגד חוקי התורה רח"ל. ובהיות כן אין שום נפקא מינה מה כוונת הבוחר בעת הליכה לבחירות, אם כוונתו לטוב או למוטב,

העולם, והם אינם מתחשבים כלל בחוקי תורתנו הק', וכל עניני התנהגותם שמה הוא כגורעים שבאומות.

כיצד יכול איש המאמין בה' ובתורתו הק' לישבע אמונים על דברים כאלה, הלא אין ספק שהרי זה הרמת יד בתורת משה רבינו ע"ה, ואיך ירהיב איש המאמין בהשי"ת ובתורתו הק' להצהיר אמונים שמקבל על עצמו לשמור את כל חוקי אוה"ע ולהחשיב אותם יותר מחוקי תורתנו הק' ה' ישמרינו, 'ווי קען א איד שווערן געטריישאפט צו די חוקי המדינה, די חוקי המדינה זענען ערנער פון חוקי סדום, און איז קעגן די חוקי התורה הקדושה, דאס איז דאך די גרעסטע הרמת יד בתורת משה', על כן אין שום ספק כי יש בזה איסור של יחג ואל יעבור.

ובל אלו ההולכים לבחירות נוטלים חלק בשבועה זו, כי אותן אנשים שהצביעו בבחירות שולחים לשם את נציגם בשליחותם, והוא צריך להצהיר שבועת אמונים בשליחותם, והרי שלוחו של אדם כמותו, נמצא שכל המשתתפים בבחירות קיבלו עליהם בשבועת אמונים להיות נאמנים

געוואלדיגער קידוש ה', ובודאי היה דבר כזה הצלה פורתא, שהיו רואים כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלינו, ועם ישראל נשארו נאמנים לה' ולתורתו הק', ואינם רוצים להתחבר ולהשתתף עם הכופרים האלה, ולהכניע עצמם תחת הנהגתם, לאשר עם בני ישראל צריכים להתנהג רק על פי התורה הק'.

ליידער האבן א טייל אידן נישט געקענט ביישטיין דעם נסיון, און האבן זיך איינגעשפאנט אין די מרכבה הטמאה, און דאס איז א מורא'דיגע חילול ה'.

**הצהרת אמונים לחוקי המדינה
הוא ביהרג ואל יעבור**

וביותר ראוי להתריע כנגד הצהרת שבועת אמונים למדינה וחוקיה, אשר כל השלוחים הנכנסים לתוך הכנסת חייבים לקבל על עצמם בשבועה בתחילת השתתפות בכנסת, הלא הדבר ידוע לכל כי אנשי הממשלה מואסים בחוקי תורת משה רבינו ע"ה, ובחרו להם רק חוקים מכל אומות

לחוקי המדינה כנגד חוקי התורה
חק' רח"ל.

**גודל הממשלה להיות חברים
וחונפים לפורקי עול**

מקום לפרש את המכוון שהוא אחינו
במצות ה', או אחינו מדאורייתא, עם
כל זה כיון שמשמעות הדברים כפי
פשוטה הוא אחינו ממש, וכאילו הוא
ראוי להיות מלך על ישראל, על כן
קרוי חניפה, ועל כן נתחייבו שונאיהם
של ישראל כליה רח"ל.

אם בן תגדל התמיהה עד לאחת,
איך אפשר שאנשים החרדים
לדבר ה' שהם שלוחי הבוחרים
יתחברו יחד בממשלה עם פושעים
וכופרים ומינים כאלה, והם מחניפים
אותם השכם והערב, ויאמרו להם
אחינו אתה רח"ל.

והאמת שבמקרה דנן חמורה הדבר
פי כמה וכמה ממה שאירע
אצל אנריפס, כי הלא אנריפס מלך
כשר היה, ודברי החניפה היה בינם לבין
עצמם, ולא הכריזו את דבריהם לעיני
כל האומות העולם, ואילו החרדים
האלה היושבים בפנים הממשלה
מייצגים את אנשי הממשלה לעיני כל
ישראל ולעיני כל האומות שבעולם,
והם קורים לממשלת מינים וכופרים
'אחינו אתה', וכאילו נכון הדבר הזה
שאנשי ממשלה הלזו יהיו המושלים
על עם ישראל, ולהם יאתה המלוכה
והממשלה רח"ל.

מלבד כל הדברים האמורים ראוי
לתת לב להתבונן, הלא הדבר
ידוע ומפורסם שכל אנשי הממשלה
והנהגת המדינה כולה הוא ע"י פוקרי
עול כופרים גלויים ומפורסמים, אשר
זה כל עיקר כוונתם להעביר את ישראל
על הדת, ולהפיץ מינות וכפירה בקרב
הארץ רח"ל, אם כן איפוא תמוה עד
מאד איך יהיו איש יהודי המאמין בה'
שומר תורה ומצוות להיות נמנה חבר
עם פושעים כאלה.

הלא מצינו לרבנותינו ז"ל שסיפרו לנו
בגמ' (סוטה מא.) מזה שאירע עם
אנריפס המלך, שכאשר הגיע לקרות
בתורה (דברים ז', טו) לא תוכל לתת עליך
איש נכרי ולגו עיניו דמעות, אמרו לו
אל תתירא אנריפס אחינו אתה. ואמרו
שם, תנא משמיה דרבי נתן באותה
שעה נתחייבו שונאי ישראל כליה
שהחניפו לו לאנריפס. ע"כ.

והנה נתבאר בדברי הראשונים שבאמת
לא אמרו בכך דבר שקר, כי יש

החרדים שהם חברי הכנסת ומנסים לפעול מבפנים.

**עצם הכניסה לממשלה אסורה
אפילו אם יפעל שם לטובת הדת**

וההסבר על זה פשוט, כי הנה אותן החרדים היושבים שם על הכסאות המה לצנינים בעיני המפלגות האחרות, לאשר הם מתחרים עמהם על השגת הכסאות האלה, ועל כן אותם הרשעים מתחרים עמהם ביותר, ותגדל שנאתם וקנאתם ואינם מוכנים להתרצות לשמוע את בקשתם ולהטיב עמהם בשום פנים ואופן, אדרבה הם עושים כל מיני תחבולות שלא יעלה ביד המפלגה של החרדים להשיג מאומה, כדרך המפלגות המתחרות זו עם זו בכל מאמצי כוחם.

ואף אם יאמר האומר שכוונתו בכך לצד הטובה, כדי לפעול בפנים לטובת הדת, וללחום שם לטובתן של ישראל החרדים לה' ולתורתו, האמת שלא הועיל מאומה בזה, כי אין שום נפקא מינה באיזה כוונה נכנס לשם, כי עצם 'המעשה' ליכנס לתוך כנסת המינים ולהיות חבר בתוככי ממשלה זו אסורה בהחלט, והרי זה השתתפות בפועל ממש בכל האיסורים הכרוכים בהקמת המדינה והנהגת המדינה כנגד התורה.

**מבחוץ יכולים לפעול הרבה
יותר מבפנים**

**כל כמה שגדול כח החרדים
מבפנים יתוסף קנאתם ושנאתם
של שונאי הדת**

והנה תופעה זו ראינו לעינינו גם בימי קדם בערי מדינות אייראפע, שבאיזה מדינות כמו מדינת פולין הכניסו היהודים שלוחיהם ונציגיהם לשבת בתוך הפארלאמענט, הוכיחה המציאות שכל זה לא הועילה לבני ישראל מאומה, אדרבה ככל שהגדיל כחם של באי כח היהודים בתוך הממשלה, נתרבה על ידי כך שנאת

אבל האמת שגם סברא זו אינה נכונה ואין בה קורטוב של אמת כלל, כי הלא כבר ראינו במשך השנים שעברו שלא היה להחרדים היושבים בפנים שום יכולת לפעול שם בעד חיזוק הדת ולבטל הגזירות, וכל מה שעלה בידינו לפעול לטובת חיזוק הדת, היה על ידי פעולות אנשים העומדים מבחוץ, והנסיון הוכיח שכמה ששייך לפעול אצל אנשי הממשלה לטובת חיזוק הדת נקל הדבר הרבה יותר ע"י אנשים מבחוץ, יותר מאותן

בארץ הקודש שאסור להיות חבר בבית המחקקים, יותר מכל הארצות שבחוץ לארץ ששם ג"כ השתתפו יהודים בתוך בית המחקקים שלהם.

הנה האמת הוא כי אין הנידון דומה לראיה כלל, שהרי בתוך הכנסת יושבים מינים ואפיקורסים שעיקר כוונתם לחקוק חוקים כנגד התורה הק' כאשר הארכנו לעיל, וכל זה לא שייך במדינות אוה"ע בחו"ל.

גם עצם הקמת המדינה והקמת הממשלה וכניסה לכנסת שלהם הוא באיסור כאשר הארכנו לעיל, מה שאין כן אצל ממשלת אוה"ע בחו"ל אין מלכותם וממשלתם שום איסור כלל.

והאוה"ע אינם מצווים לשמור את חוקי התורה ולחקק חוקים על פי התורה, ואינם מצווים לבער בתי עבודה זרה מארצם. מה שאין כן בממשלה זו שיש בה כל איסורים הללו, והרבה פעמים הם מחוקקים חוקים כנגד האמונה והדת, והחרדים אינם יכולים להצביע נגדם. ולא עוד אלא הם מחייבים את כל חברי הכנסת להצהיר אמונים לכל חוקי המדינה שהם כנגד התורה וכנגד האמונה. ה"י.

הגוים יותר ויותר מרוב קנאתם על התעצמות כח היהודים בממשלתם, ועל ידי כך ניתוסף שנאתם וקנאתם, ולא יצא מכך שום תועלת לבני ישראל, רק היזק גדול ביותר ליהודים שיצאו גזירות קשות כנגד היהודים.

על אחת כמה וכמה כאשר יושבים חרדים בממשלת הכופרים האלה שהם גרועים יותר מאומות העולם, וכמו שנפסק להלכה (יורה דעה סימן קיח - קיט) שישאל מומר גרוע מנכרי, כי הנכרי אינו חשוד להחליף רק להנאתו ואילו ישראל מומר חשוד להחליף אפילו שלא להנאתו רק כדי להכשיל את ישראל רח"ל.

וכיוצא בה מצינו בגמ' (סנהדרין לח:): לענין להשיב תשובה למין ואפיקורס, ממה שאמרו ודע מה שתשיב לאפיקורס, אמרינן התם הני מילי לאפיקורס מאומות העולם, אבל מין ישראל אין להשיב לו שום דבר, שאם יענה לו איזה תשובה כל שכן דפקר טפי. ע"כ.

חילוק בין היושבים בממשלת אוה"ע בחו"ל לממשלת מינים ואפיקורסים

ובהיותי בזה, אען ואומר לכל אותם השואלים מה נשתנה פה

גם בממשלת אוה"ע בחו"ל היה
דעת הרבה גדולי הדור שלא טוב
להיות בפנים

ליהודים. ומוזה השכילו לדעת כי טוב יותר שלא לשלוח נציגים חרדים, ואז יש תקווה שלא יתעורר חמתם ושנאתם כל כך נגד יהודים, ולפעמים יכולים לבקש איזה טובה מאת שרי אוה"ע היושבים שמה, ודבריהם נתקבלו אצל שאר כל שרי אוה"ע יותר מדברי היהודים.

ואם כך אירע כבר בחוץ לארץ אצל אוה"ע, על אחת כמה וכמה פה בארץ ישראל ששנאתם של הכופרים לחרדים קשה יותר ויותר משנאת אוה"ע ליהודים בחו"ל.

התחזקות לעמוד על דרך האמת נגד זרם הרחוב

הנה צריכים להתחזק ולעמוד איתן בדרך האמת, ולא להגרר אחרי זרם העולם, ובאמת יש בזה נסיון גדול כי טבע האדם להיות נגרר אחר שאר האנשים. בפרט כאשר רואים ושומעים מאמרים וכרוזים שונים על פני חוצות בשם צדיקים, הנה יש לעמוד איתן ולדעת לילך על דרך האמת כפי המבואר בתורתנו הק', ועל דרך שהורו לנו אבותינו ורבנותינו הק'.

אכן כדי להסביר קצת את מה שנעשה בימינו אלה, נקדים להבין מה שאמר הכתוב (דברים מז, יט) ולא תקח

אכן ראוי לדעת האמת, שגם אצל ממשלת חו"ל לא היה נהוג ככה בכל המקומות בחו"ל, כי במדינת אונגארן ומדינת רומעניע קבעו גדולי הדור מחמת טעמים ונימוקים שעדיף יותר שלא לשלוח נציגים חרדים לשבת בפנים בית הממשלה. ורק במדינת גאליציע החליטו לשלוח נציגים חרדים לשבת בפנים בין אנשי הממשלה, ונבחר הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל אבד"ק קראקע לשבת בפנים עם אנשי הממשלה.

ואספר בזה מה ששמעתי מפי מגידי אמת, שבפעם השניה לא רצה הגאון הנ"ל שהיה ידוע ברוב חכמתו וצדקתו להבחר להיות שם, והסביר טעמו ונימוקו, כי בעת היותו יושב שם נכח לדעת שאין שום תועלת יוצא ממה שיהודי יושב ביחד עם הגוים האלה, אדרבה זה גרם נזק ליהודים בין בגשמיים בין ברוחניים. כי ע"י כך היו היהודים בעיני הגוים כקוצים בעיניהם לפי שקיפחו אותם בכסאות כמובן, ומכח קנאתם הרשיעו ביותר, ואף אותן הכשרים בין הגוים נהפכו לשונאי ישראל מובהקים ולא היו יכולים לפעול אצלם שום טובה

המכוון, כי לעולם החכם או הצדיק עצמו אינו חשוד לקחת שוחד ח"ו, אלא כוונת הכתוב היא במקרה שיש דיין אחד הלוקח שוחד ח"ו והוא יושב בתוך בית דין שיש שם צדיק, על זה בא הכתוב לומר כי דיין כזה גורם נזק לשאר כל הדיינים היושבים אתו עמו במושב אחד, ועל ידי כך מתעוור עיניהם של הדיינים אפילו אם המה חכמים אמיתיים, ויסולף דברי הצדיקים, כל זה היות שיש אתם דיין אחד אשר נטה מדרך ה' והוא לקח מעות שוחד ח"ו, הרי זה משפיע בעל כרחך על צדיקי אמת לסלף את דבריהם. עכדה"ק.

המקורבים של הצדיק משוחזרים מרשעים והם משפיעים על הצדיק

ולענייננו אפשר להוסיף ולבאר עוד את כוונת הכתוב, כי הנה אותן בני אדם אשר הם משוחזרים על ידי אנשים רשעים, הם מטעים ומסלפים את דברי הצדיקים, והם מעיזים לפרסם ולומר בעולם על שם הצדיקים דברים אשר לא עלה על דעתם מעולם.

ובכר ראינו שאירע דברים כאלה מאז ומעולם, שכן מצינו אצל ירבעם בן נבט, שאמרו עליו חכמינו ז"ל (סנהדרין

שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים. הנה ראוי להתבונן בגודל הכח שיש בנתינת שוחד, עד כדי כך שיש לו היכולת לעוור עיני חכמים, כי זה פשוט וברור שפסוק זה איננו מדבר ממי שקרוי בזמנינו חכם או צדיק, ואף לא מחכמים וצדיקים אשר היו בדורות שלפנינו, ואפילו לא אותם שהיו בימי הנביאים, אלא איש שהקב"ה כביכול בעצמו קורא אותו בתורה הקדושה בתואר חכם וצדיק, אעפ"כ יתכן הדבר שעל ידי נתינת שוחד או ע"י איזה צד ואופן אשר ישפיע עליו הכח של שוחד, יתעוורו עיניהם של חכמים עד כדי כך שלא יוכלו לראות את האמת ולסלף דברי צדיקים רח"ל.

והנה דבר זה קשה להבין ממה נפשך, אם החכם עצמו עובר ולוקח מתן שוחד, אם כן איפוא הרי הוא עברין רח"ל, ואיש כזה ודאי לא יתכן לקרות בתואר חכם וצדיק, אם כן צריך ביאור מה שאמר הכתוב כי השוחד יעור עיני 'חכמים' ויסלף דברי 'צדיקים'.

כאשר דיין אחד לוקח שוחד גורם סמיות עינים לשאר כל הצדיקים

והנה אא"ז בישמח משה (פר' משפטים ד"ה כי השוחד) כתב לבאר את

שרשע גמור יש לו היכולת להתקרב אל הצדיק ויהיו לומר לצדיק שיסכים להקים עבודה זרה בתוכינו והצדיק ישמע אליו, כי זה דבר תמוה ומשונה ביותר, שהרי הצדיק ירגיש תיכף ומיד שכל דבריו הם כנגד התורה, ולא יתכן כלל שדברים כאלה יכנסו לאוזן הצדיק.

אלא נראה ביאור המכוון על זה הדרך, כי הנה יש כמה מדריגות בקרב הצדיקים זו למעלה מזו, והנה יתכן לומר על אדם שהוא כשלעצמו נחשב לצדיק, מכל מקום לעומת צדיק מופלג בגודל קדושתו הרי הוא נחשב כרשע.

קא:) שהושיב רשע אצל צדיק, ועל ידי כך עלה בידו להטעות את הצדיקים שיחתמו על כל מה שיבקש מהם, אפילו לעבוד עבודה זרה רח"ל, ואף אחיה השלוני טעה וחתם לו. ע"כ.)

והנה ראוי לתת לב להבין את המכוון במה שאמרו בגמ' שהושיב רשע אצל צדיק, כי הלא משמעות הדברים שהיו שם הרבה רשעים, אם כן איפוא היה לו לומר שהושיב רשעים אצל צדיקים, ומדוע כינה את כולם בלשון יחיד שהושיב 'רשע אצל צדיק'.

אכן נראה ביאור הכוונה על זה הדרך, כי הנה זה פשוט וברור שלא יתכן כלל להעלות על הדעת

ח) זה לשון הגמרא: אמר רב נחמן גסות הרוח שהיה בו בירבעם טרדתו מן העולם, שנאמר (מלכים יב כו) ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב תמלכה לבית דוד, אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלים, ושב לב העם הזה אל אדוניהם אל רחבעם מלך יהודה, והרגוני ושבו אל רחבעם מלך יהודה, אמר גמירי דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית יהודה בלבד, כיון דחזו ליה לרחבעם דיתבי ואנא קאימנא, סברי הא מלכא והא עבדא, ואי יתיבנא מורד במלכות הואי וקטלין לי ואזלו בתריה, מיד ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב, ויאמר אליהם רב לכם מעלות ירושלים הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים, וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדן.

מאי ויועץ, אמר רבי יהודה שהושיב רשע אצל צדיק נשירבעם הושיב את היועצים שלו על סדר זה רשע אצל צדיק, אמר להו חתמיתו על כל דעבידנא אמרו ליה הין נירבעם ביקש מכל היועצים שיחתמו לו שעל כל מה שהוא יעשה יסכימו עמו, אמר להו מלכא בעינא למיהוי, אמרו ליה הין נירבעם אמר להם שהוא רוצה להיות מלך על עשרת השבטים, והם אמרו הן, כל דאמינא לכו עבדיתו, אמרו ליה הין כל מה שאני אומר לכם לעשות תעשו, והם אמרו הן, אפילו למפלח לעבודת כוכבים, אמר ליה צדיק חס וחלילה נירבעם שאל מן היועצים אם במקרה שירבעם יצוה להם לעבוד עבודה זרה, אמר לו הצדיק חס וחלילה, אמר ליה רשע לצדיק סלקא דעתך דגברא כירבעם פלח לעבודת כוכבים, אלא למינסינהו הוא דקא בעי אי קבליתו למימריה נהרשע שישב אצל הצדיק הסביר לשכנו הצדיק וכי יעלה על דעתך שאדם גדול כירבעם יעבוד לעבודה זרה אלא הוא רוצה לנסות אותנו אם אנחנו מוכנים לציית לכל דבריו בלי יוצא מן הכלל, ואף אחיה השילוני טעה וחתם נאחיה השילוני טעה וחשב בכוונת ירבעם שבדאי אין לו שום כוונה רעה רק כוונתו לנסותם אם מוכנים לציית לכל דבריו. ע"כ.

ולפי זה יש לומר שכך היה תחבולת ירבעם שהושיב סמוך לכל צדיק אדם כזה אשר שיער בדעתו שיש אפשרות שדבריו יהיו נשמעים לצדיק, ואם אמנם לפי ערך צדיק זה יחשב אף הוא לרשע, אבל כלפי העולם עדיין הוא נחשב בגדר צדיק, ורשע מסוג זה הוא יש לו היכולת להשפיע על הצדיק שישמע אליו. וכל זה פעל ועשה ירבעם למען יעלה בידו להטעות את הצדיקים שישמעו ויקבלו את דבריו של שכנם הרשע היושב אצלם, והם יצליחו להטעות את לב הצדיק שיחתמו בעבורו כפי בקשתו, וזה גרם שגם אחיה השילוני טעה וחתם לו.

תחבולת השטן לשמור אדם מן העבירה כדי שיתקבלו דבריו אצל הצדיק

גודל הכח שניתן להשטן להטעות אנשים ע"י מאמרים בשם צדיקים

ואין לשער עד היכן הדברים מגיעים, ועד כמה ניתן הכח ביד השטן לפרסם שקרים וכזבים בשם צדיקי עליון כדי שיעלה בידו להטעות רבים

ובעין זה ידוע העובדא שאירע אצל הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, שהיצר הרע שמר איש אחד ארבעים שנה שלא יעלה במחשבתו שום הרהור עבירה, הכל כדאי שבבוא העת יקבל הרה"ק מלובלין זי"ע ממנו לשון הרע אשר הלה ידבר על אחד מן הצדיקים זי"ע^ט.

(ט) עיין בנפלאות היהודי (עמוד כו) פרטי העובדא בארוכה.

על לבם מעולם, ולרמות ולהטעות בדברים כאלו צדיקים גדולים ולהצליח במזימתם, ואף עלה בידו להשיג תחת ידו מכתב בחתימת דוד המלך, כאשר כוונתו היה בערמה למרוד נגד מלכות בית דוד ונגד התורה.

הרשעים עוסקים עם המקורבים אצל צדיקים

והנה מצינו (מלכים א' יח) במעשה שהיה עם אליהו הנביא בהר הכרמל, שאמר אל נביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד, ומבואר במדרש רבה (במדבר רבה כג, ט) שכאשר אמר אליהו הנביא אל הפר לך עמהם, פתח הפר את הפיו ואמר לעיני כל העם, אני וחבירי יצאונו מבטן אחת מפרה אחת וגדלנו במרעה אחד והוא עלה בחלקו של מקום, ואילו אני עליתי בחלק הבעל להכעיס את בוראי, אמר לו אליהו פר אל תירא לך עמהם ואל ימצאו עלילה, שכשם ששמו של הקב"ה מתקדש על אותו שעמי כך מתקדש עליך, ואז הלך הפר אל נביאי הבעל.

והנה נתקשו המפרשים בדבר, כי אם אירע גם גלוי ומפורסם כזה לעיני כל ישראל, א"כ איפוא תמוה הדבר מפני מה לא נכתב כל

טובים. וכדי להבין עד היכן הדברים מגיעים, יש להתבונן במעשה שהיה אצל אבשלום (שמואל ב' טו) כאשר מרד באביו דוד המלך ע"ה, שתחילת דרכו היה לקבץ אנשים גדולים סביבו, וכל זה באמצעות כמה תחבולות לרמות בהם צדיקים גדולים.

וכפי המבואר בילקוט שמעוני (חלק ב רמז קמט) שאבשלום אמר לדוד אביו מבקש אני ממך טובה אחת שתתן לי שני זקנים אשר ילכו עמי, וכל דבר שאני עושה יהיה על פיהם, ודוד המלך ע"ה הסכים וכתב לו כדברים האלה בכתב, שילכו עמו שני זקנים מכל עיר שירצה, ונטל אבשלום את האגרת והלך עמו בכל עיר ועיר, ובכל מקום שראה שני זקנים הולכים בדרך הראה להם את מכתבו של אביו דוד המלך ע"ה, ואמר להם בשביל שאני מחבב אתכם הרבה אני מבקש אתכם, וכך הלך מעיר לעיר עד שעלה בידו לקחת עמו מאתיים זקנים שנאמר (שמואל ב' טו, יא) ואת אבשלום הלכו מאתיים איש מירושלים, אמר רב הונא בשם ר' חייא בר אבא מאתיים ראשי סנהדראות, כל זה עשה כדי להמליך עצמו להיות מלך ולמרוד במלכות דוד אביו.

נמצא עולה מן האמור שיכולים להעיד בשער בת רבים שקרים בשם צדיקים ולפרסם דברים שלא עלה

הבעל. על דרך זה יכולים רשעים לדבר אל המקורבים והם כבר ישפיעו מדיעותיהם על הצדיק עצמו, ומתוך כך יכולים לפרסם על שם הצדיק דברים אשר לא כדת, ולהכשיל בהם רבים מקרב ישראל ה"י.

ועל פי זה יתכן לומר פירוש אומרו כי השוחד יעור עיני חכמים, כי הנה המכוון באומרו 'חכמים' אין הכוונה על הצדיקים עצמם, אלא אותם אנשים פקחים המקורבים אל הצדיקים, ואם הם לוקחים שוחד מרשעים ח"ו, ע"י כך מתעורר עיניהם ואינם יכולים לראות את האמת בשום דבר.

ועל זה מכוון הכתוב באומרו כי השוחד יעור עיני חכמים, ומתוך כך יהינו לומר בשם הצדיק דברים אשר לא כדת, וזהו מה שאמר הכתוב ויסלף דברי צדיקים, שאותם החכמים המקורבים מאחר שנתעוררו עיניהם ע"י מתן שוחד הן המה מסלפים את דברי הצדיקים ה"י. נמצא עולה מן האמור גודל הרעה הנצמח ע"י התחברות עם אנשים רשעים, שע"י כך מחמיאים את כל הציבור בחמורות שבחמורות, והם מעיזים לתלות את דבריהם על שם צדיקים, ואין איש שם על לב.

זה בפסוקים. עוד ראוי להבין כי מאחר שכבר ראו כל ישראל לעיניהם גם גלוי ומפורסם כזה שהפר עצמו פתח את פיו ואמר בפירוש כי אינו רוצה לעלות בחלקו של הבעל להכעיס את הבורא ב"ה, א"כ איך אפשר שלא התחרטו כל ישראל לשוב בתשובה וחרטה על כל עוונותיהם.

וכתב ה' לדב"ו (סימן תרמ"א) כי לעולם לא פתח הפר את פיו לדבר בפועל ממש, אלא הפר היה ממאן ללכת, והשר של הפר טען בעד הפר, והוא היה מדבר ומתווכח עם אליהו הנביא, ולאחר שנתרצה השר והסכים לדבריו של אליהו הנביא אז כבר הלך הפר אל נביאי הבעל.

ועל סגנון זה אפ"ל לפרש כוונת הכתוב כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים, כי הנה זה ודאי שהצדיקים עצמם אינם לוקחים שוחד כלל, רק אותן אנשים המקורבים אל הצדיק. ואם אנשים האלה המה לוקחי שוחד, אזי מתעורר עיניהם ואינם יכולים לראות את האמת, ושוב יכולים המה להשפיע מדיעותיהם אף על הצדיק עצמו, וכעין דוגמת העובדא הנזכר למעלה שאירע עם אליהו הנביא, והפר, שכאשר דיבר אליהו אל השר, השפיע השר על הפר שילך אל נביאי

**גודל הקלקול בהתחברות עם
רשעים בעת שנדמה לאדם שיש
בה תועלת**

היו כולם צדיקים אלא שנכשלו במעוה, ואילו דתן ואבירם היו רשעים גדולים מתחילתם ועד סופם, וכל כוונתם היה רק לעורר מדנים ולהתקוטט כנגד משה ואהרן. עד שבאמת ראוי להבין הא גופא, איך אפשר שצדיק גדול כמו קרח יסכים להתחבר עם רשעים גדולים כאלו אשר היו ידועים ומפורסמים לאנשי רשע.

אך ביאור הענין הוא, כי קרח חשב לעצמו כי מאחר שהוא מבקש לעורר על הכהונה והרי זה דבר גדול וקשה ביותר להשפיע על דעת הקהל שיתרצו לעמוד לצדו כנגד משה ואהרן, על כן עלה בדעתו כי הוא כשלעצמו אין לו היכולת לעשות דבר גדול כזה, גלל כן לתועלת הענין רצוי להתחבר עם דתן ואבירם, כי הם בקיאים ומומחים בדבר לאסוף ולהקהיל עדה כנגד משה ואהרן.

ובאמת לא רצה קרח להתחבר עם אנשים רשעים כאלו ח"ו, אלא מה שהכנים אותם במערכה זו יש לומר שחשב קרח שלעת עתה מפאת גודל התועלת הנמשך מהם אין לו ברירה אחרת, ומיד לאחר שיעלה הדבר בידו לשנות את סדר הכהונה כפי רצונו, שוב יפרד מאהלי אנשים הרשעים האלה. או אפשר שקרח חשב לנפשו שיש לו היכולת להשפיע על

ועל סגנון זה אפשר לומר הפירוש במה דאיתא בגמ' (כבא בתרא עה.), אמר רבה בר בר חנא אמר לי ההוא טייעא תא ואחווי לך בלועי דקרח וכו' ושמעית דהוו אמרין משה אמת ותורתו אמת והן בדאין. ע"כ. ולכאורה תמוה הדבר מה שאמרו והן בדאין כאילו תולה קללתו באחרים, וכך היה להם לומר 'ואנו בדאין'.

אכן אפ"ל בביאור הכוונה על פי הידוע כי באמת היה קרח אדם גדול, וכמו שכתב רש"י ז"ל (במדבר מז, ז) שקרח היה בעל רוח הקודש, והאר"י ז"ל כתב (לקוטי תורה דרושי יהושעא אות ב) שכוונת קרח היה לשם שמים לאשר ראה קרח שלעתיד לבוא יתחלף הדבר שהכהנים יהיו לוויים ולויים יהיו כהנים, ע"כ. וקרח רצה לקרב ימות הגאולה וישמש בכהונה גדולה כפי מה שיהיה לעת"ל. א"כ יש להבין מדוע נעגש בעונש גדול כזה לדרת חיים שאולה הוא וכל אשר לו.

אכן נראה לומר שעיקר שורש החטא של קרח הוא במה שהתחבר בעצה ובמזימה ביחד עם דתן ואבירם, כי בעיקר הדבר יש חילוק גדול מאד מעדת קרח לדתן ואבירם, כי עדת קרח

וכל, ובחלקלקות לשונם משכו את קרח וכל עדתו לחלוק כליל על משה ואהרן. ולכך אומרים 'זהם' היינו דתן ואבירים בדאים, והם רימו והטעו אותנו וסילפו את דברינו והביאו אותנו לחלוק על משה ואהרן. והבן.

על פי הדברים האלה יכולים להבין את גודל המכשלה הנעשה ע"י התחברות עם אנשים שאינם מהוגנים ואנשי רשע ה"י, כי סופם רע ומר. ואפילו אם בתחילת הדברים עדיין יש מקום לחשוב ולומר שהכוונה בזה הוא לצד הטובה כדי להרבות כבוד שמים, מכל מקום מאחר שיש בכנופיא זאת רשעים ופורקי עול, הגה אלה הרשעים מסלפים את הדברים של יראי ה' ויד הרשעים על עליונה לטשטש דעות בני אדם ולהמשיך את כל האנשים הנמצאים בחבורתם להקהל ולעמוד כנגד התורה הק', ועל ידי כך גברה כח הרשע ה' ישמרינו. והמתבונן בדברינו אלה יבין וישכיל גודל המכשלה שאירע בזמנינו, ומה שעתידי לצמוח מכל זה בעוה"ר.

אדם אין לו רשות להוציא טהור מטמא רק הקב"ה לבדו

ואפשר להסביר עוד כוונת קרח בהתחברות עם דתן ואבירים,

דתן ואבירים לשוב בתשובה, ושוב יהיו צדיקים ויוכל להתחבר עמם.

יחיה איך שיהיה היה כוונת קרח בכל מעשיו רק לשם שמים אלא שהיה טעות בידו, אולם לא כפי מחשבתו של קרח היה מחשבתם של דתן ואבירים, הם היו רשעים גדולים, וכל כוונתם בפעולותיהם במחלוקת הזאת לא היה לשם שמים כלל, וכל כוונתם היה אך ורק לעשות את הרע בעיני ה', בלי שום כוונה טובה כלל.

מעתה י"ל שעיקר שורש החמא של קרח היה במה שהתחבר עם דתן ואבירים, וזה גרם נזק רב לנפשו של קרח, כי כללא הוא שהתחברות עם אנשים שאינם מהוגנים מזיק לנפש עד לאחת, וע"י כך נתגלגל הדבר שקרח חלק עם משה רבינו, ועל ידי כן ירדו חיים שאולה ה"י.

ולפי הצעה זו אפ"ל שזהו כוונת קרח ועדתו במה שאומרים משה אמת ותורתו אמת, כי הם מתוודים ואומרים שהם היו יודעים ומכירים היטב מאז ומעולם כי משה אמת ותורתו אמת, ולעולם לא היה כוונתם לחלוק ככה על משה ואהרן ח"ו, אלא עיקר החסרון נמשך מזה שנתחברו עם דתן ואבירים אשר כל עיקר כוונתם היה לצד הרעה, והם באו בעצה ובמזימה לחלוק על משה ואהרן מכל

ובמדריש (במדבר רבה י"א, א) זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, זה שאמר הכתוב (איוב י"ד, ד) מי יתן טהור מטמא לא אחד, וראוי להבין המכוון בזה, וצריך ביאור.

ואפשר לומר כי הנה אצל פרה אדומה רואים לכאורה דבר והפכו בנושא אחד, שהפרה היה מטמא את כל העוסקים עמה, אם כן נראה שהפרה הוא דבר טמא, ומאידך גיסא אנו רואים שאפר פרה מטהר מטמאים, א"כ היה מקום לטעות ולומר שמן אפר פרה יכולים להוכיח ולומר כי יתכן דבר כזה להמשיך טהרה מתוך דבר טמא.

אכן האמת הוא כי דבר גדול כזה אי אפשר לכן אדם לעשותו מעצמו, יען כי סכנה הוא לנפשו שלא ידבק בו רוח טומאה ח"ו, ורק הקב"ה בכבודו ובעצמו הוא לבדו יש לו היכולת להוציא טהרה מן דבר טמא, ואי אפשר לאדם קרוין מחומר להתדמות בזה אל הקב"ה^(*).

ונקדים לפרש פסוקי התורה בפר' חוקת, שהרי אצלינו יושבי חו"ל קורין בשבת זו פר' חוקת. הנה נאמר בתורה (במדבר י"ב, ב) זאת חוקת התורה, ופירש רש"י לפי שהשמן ואומות העולם מונין את ישראל מה מצוה זו ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה.

ולכאורה יש להבין הכוונה, כי הלא אין זו מצוה היחידה בתורה שהיא חק בלי טעם, ויש עוד כמה מצות אחרות שהם בגדר חק בלי טעם, כמו שמצינו ברמב"ם על עוד כמה מצות אחרות שהם חק בלי טעם, כמו מבילה במקוה (עיין הל' מקוואות פרק יב הלכה יב), ודיני כלאים (הל' מעילה פרק ח הלכה ח), ועוד שאר מצות שהם חק בלי טעם. אם כן עדיין יש להבין מפני מה כתבה תורה במצוה זו זאת חוקת התורה, ולא אצל שאר כל המצות שבתורה. ולמה אצל מצוה זו דייקא מונין את ישראל מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, ולא אצל שאר כל המצות וחוקים שבתורה.

(*) עיין במאור עינים פר' קדושים וז"ל: או יאמר קדושים תהיו וגו', דכתיב השוכן אתם בתוך טומאותם, ולכאורה איך אפשר שהבורא ית' ישכון בתוך טומאתם, אך דכתיב ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך, ולמה לא שלח הש"י מלאך, אך דקליפת מצרים היתה קליפה גדולה מאוד, שגם מלאך ברדתו לשם היה אפשר להתגשם ח"ו והיה נשאר בין הקליפות, לכן הוכרח כביכול הש"י בעצמו לירד שם. והנה יש כוונה בשעת נפילת אפיים לירד בין הקליפות להעלות נ"ק, לזה אמר יכול שתמצא לעשות כמוני לירד בין הקליפות, תלמוד לומר כו' קדושתו למעלה כו', ר"ל שאינו יכול לעשות זה רק אני. עכ"ל. וכ"כ בדברת שלמה (פר' קדושים מאמר א) דביר המוצנע (פר' קדושים מאמר ב), עיין שם בארוכה.

פרה אדומה, ולהוכיח ממצוה זו שיכולים להוציא טהור מטמא, אם כן איפוא גם אתם זאת עשו, להתחבר עם אומות העולם כאשר יהיה הכוונה בכך לתועלת ולשם שמים כדי להוציא טהור מטמא.

על טענה זו משיבים ישראל ואומרים כי הנה מצות פרה אדומה 'גזירה היא מלפני', ר"ל שרק הקב"ה לבדו יכול לעשות דבר גדול כזה להוציא טהור מטמא, ואין לבני אדם רשות להרהר אחריה ולעשות כמוהו, יען כי סכנה הוא לנפשו, ורק הקב"ה לבדו יכול לעשות דבר גדול כזה ולא אנחנו.

ועל דרך זה יתכן לבאר כוונת המדרש (הובא בפנים) מה ראה קרח לחלוק על משה, פרשת פרה אדומה ראה. וי"ל לדרכינו כי קרח התבונן בפרשת פרה אדומה וראה כי יתכן דבר כזה להוציא טהור מטמא, על כן חשב קרח לנפשו כי גם הוא יש לו היכולת להתחבר עם דתן ואבירם, ואע"פ שידע היטב שהם רשעים גמורים, מכל מקום חשב לנפשו כי מאחר שכוונתו לשם שמים יעלה בידו להוציא טהור מטמא, על כן התחבר עם דתן ואבירם. אכן האמת הוא שעל ידי כן אירע מה שאירע, שלא יצא מהתחברות זו שום תועלת טובה כלל, רק להיפוך קלקול והירוס נורא ואיום רח"ל.

וזתו שאמר הכתוב מי יתן טהור מטמא, ר"ל מי ירהיב עוז בנפשו להוציא טהור מטמא, על זה אמר הכתוב לא, ר"ל כי אין שום מציאות לבן אדם בעולם הזה שיעלה בידו להוציא טהור מטמא, אשר על כן אסור לנו להתעסק בדבר טמא משום איזה תועלת שיכול לצאת מן הדבר הזה, רק 'אחד' היינו הקב"ה שהוא אחד יחיד ומיוחד, הוא לבדו יכול לעשות דבר גדול ונפלא כזה, להוציא טהור מטמא ולא יצא שום נזק ח"ו. לא כן אצל ילוד אשה, הוא עלול למעות ולדבק את נפשו ברוח הטומאה ח"ו, על כן צריך כל אדם להתרחק מכל דבר טמא שבעולם, ולא ירצה כלל להתעסק עמה, אפילו כאשר נדמה לו שכוונתו בכך לשם שמים כדי להוציא ממנו תועלת לעבודת השי"ת, עכ"ז יתרחק ממנו ולא יתיר לעצמו חלילה להתעסק בדבר טומאה מפני גודל הסכנה הכרוך בדבר.

ועל פי הדברים האלה אפשר לומר הכוונה בדברי רש"י ז"ל לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, וי"ל הכוונה כי השטן ואומות העולם רוצים להטעות את ישראל שיתחברו עם אומות העולם, על כן שואלים הם מאת בני ישראל מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, כדי שיתבוננו ישראל בטעמי כוונת מצות

להם אשר רוב גדולי תורה עומדים בדעה שיש ללכת לבחירות, אם כן צריכים להורות כפי דעתם בהלכה זו.

אכן האמת הברור הוא כי מה שנקטינן אצל מחלוקת הפוסקים ללכת אחר רוב דעות, הנה הוא כאשר מתאספים כל ת"ח שבדור באסיפה אחת, וכל אחד כוונתו זכה וצלולה וברורה לשם שמים, וכל אחד מנסה לכוון ולברר ההלכה כפי רצון הבורא ב"ה, ואין עליו שום השפעה מאנשי הרחוב אשר דעתם היפוך דעת תורה, כאשר מתאספים כל תלמידי חכמים על אופן כזה, וכל אחד משמיע מעמו ונימוקו לאיסור או להתיר מכח עיונו בתורה, אזי נמצא שכל תכלית האסיפה בא מן התורה שהיא השפעה אלקית הנובע מאת הקב"ה, באופן כזה ודאי יש לדון הלכה למעשה כפי דעת הרוב, וכך היה יוצא הלכה ברורה בלי שום ספק.

והנה בענין איסור בחירות מעולם לא התקיים אסיפה כזו כלל

היוצא לנו מכל הדברים האמורים, כי אין שום תועלת יכולה לצאת מכח דבר כזה להתחבר ביחד עם רשעים וכופרים גמורים רח"ל, כי הכלל הוא אשר מרשעים יצא רשע, ואי אפשר להשיג תועלת טובה מכח ישיבה אחת עמהם בכנסת המינים, רק להיפוך שהחרדים היושבים שם יכולים להתקלקל שם ממה שהם יושבים בחטיבה אחת עם אנשים רשעים כאלה, ואילו הם אינם יכולים להשפיע לטובה על אנשים כאלה, וצריכים לדעת כי לא יצא מהם שום תיקון ותועלת לצורך הרמת הדת רק להיפוך^(א).

הכרעה אחר הרוב הוא רק בעת שכל החכמים מבקשים לברר אמיתת התורה בלי שום השפעה ואימה מדעת המון עם

והנה ישנם אנשים הטוענים עלינו שהרי בתורה נאמרה (שמות כג, ב) אחרי רבים להטות, ולפי דעתם נדמה

^(א) ענין זה מובא גם במכתב של הגה"ק בעל הקדושת יו"ט שכתב בתוך דבריו בזה"ל: ידוע ידע כי ממר לא יצא מתוק, מהפושעים והכופרים האלה לא יוכל לצמוח טובה וישועה לישראל, אין כוונתם להטיב מעמד ומצב אחב"י אלא להסיר אמונת ביאת משיח מלבכם ח"ו, באמרם כי המה יבנו חרבות ירושלים וישיבו שופטינו כבראשונה וכדומה, וגם לפה עירנו בא משולח מהם ונשא מדברותיו בתוך קיבוץ אנשים, ובחלקלקות לשונו נסה ליסד חבורה, אבל אני ב"ה עמדותי בפרץ לבל יפק זממו וכאשר בא כן הלך, וכבר נשאלתי בזה ממקומות אחרות והשבתי חלילה וחלילה לחבר אל כת הלזו אשר כל ראשי' המה אפיקורסים וכופרים. עכ"ל.

ולכאורה יש להבין הכוונה במה שאמרו וקנה לך לב מבין, הלא על זה גופא שאל הא כיצד ילמוד תורה וכיצד יכולים להורות הלכה כזו, לאשר אין לו לב להבין להורות הלכה, א"כ מה זה שמשיבים לו קנה לך לב מבין.

גם להבין הכוונה במה שהאריך בלשונו מרועה אחד, קל אחד, פרנס אחד, הלא הכוונה בכל זה שכל התורה כולה היא מפי הקב"ה, א"כ איפוא היה לו לומר תיכף ומיד כולם מקל אחד ניתנו, ולמה האריך כל כך בדבר זה.

אכן ביאור הענין הוא, כי הנה כל אימת שמתעורר איזה ספק ושאלה להלכה וראוי לברר ולדון ולהורות בדבר כדת של תורה, הנה יש עצה נכונה לכאורה, לאסוף רבנים גדולי התורה ולברר את הנידון על ידי שכל אחד ישמיע את דעתו וטעמו ונימוקו, ואחר כך יקבעו הלכה כפי רוב דעות, כאשר נהגו כן בימי חכמי הש"ס ובמשך כמה דורות.

ברם כל זה יתכן לומר כאשר כל הדעות המשמיעים את קולם כוונתם אחת ויחידה לברר הלכה זו מן התורה הק' כפי מה שהיא נתונה לנו מפי ארון כל המעשים ברוך הוא, ואין בדעותיהם ומחשבותיהם שום השפעה

וכלל, אדרבה אני כבר אמרתי מאז כי מוכן אני לשבת ולדון כדת של תורה עם כל הרבנים שבדור הזה, ונראה אם יכולים הם לברר את ההיתר שלהם בענין זה כדת של תורה, ואם יכולים הם לסתור את דבריי שנתברר בעיני באיסור הבחירות.

אבל מלבד זה האמת ברור כי בדור פרוץ שאנשי המון עם מטילים אימה על הרבנים, ויש הרבה רבנים המפחדים להגיד את חוות דעתם, כאשר נודע לי בפירוש שאין לשער גודל האימה ופחד שיש מאנשי המון, אשר על כן במקרה כזה אין זה כלל דעת הרבנים המשמיעים את דעתם לפי מה שיצא להם מן התורה, רק להיפוך.

ואמרתי לבאר בזה מה שאמרו בגמ' חגיגה (דף ג:) בעלי אסופות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאים והללו מטהרים, הללו אוסרים והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין, שמא יאמר אדם היאך אני לומד תורה מעתה, תלמוד לומר כולם ניתנו מרועה אחד, כולם קל אחד נתנו, פרנס אחד אמרן, מפי ארון כל המעשים ברוך הוא וכו'. אף אתה עשה אזנך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים וכו'.

הקב"ה, אלא יש בהם תערובות מדיעות שונות היפוך התורה הק', שהוא נובע מכל מיני אנשים שהם בקרב העם, ובצירוף השפעה היוצא מן המפלגות אשר הם משפיעים על המנהיגים ועל כל הציבור לסמות את עיניהם, על כן במקרה כזה אי אפשר כלל לברר הלכה ברורה כדת של תורה, כיון שאין דעות הרבנים נובעות מן התורה הק' הנתונה לנו מפי הקב"ה.

ועל עת כזה הוא מה שאמרו בגמ' (שבת קלח:) ת"ר כשנכנסו רבותינו לחרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל, שנאמר (עמוס ה, יא) הנה ימים באים נאום ה' אלקים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה', וכתוב (פסוק יב) ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו, דבר ה' זו הלכה וכו', תניא רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר (דברים לא, כא) כי לא תשכח מפי זרעו, אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו, שלא ימצאו הלכה ברורה במקום אחד, ע"כ.

ואפ"ל הכוונה במה שסיים ואמר שלא ימצאו הלכה ברורה במקום אחד, כי הנה בעת שמקור כל דעות חכמי ישראל הם אך ורק מן

צדדית נוספת מאנשי הרחוב שהוא היפוך דעת תורה, בכהאי גוונא שפיר יכולים לאסוף את כל חכמי הדור, וכל אחד ישמיע את דעתו וטעמו ונימוקו, ועל ידי כך יוצא מהם הלכה ברורה.

ועל זה הוא שאמרו בגמ' ת"ל כולם ניתנו מרועה אחד, כולם קל אחד נתנו, פרנס אחד אמרן וכו', כלומר רק באופן כזה יתכן לברר הלכה על פי רוב דעות, כאשר השפעת כל דעת הרבנים הוא אך ורק מן התורה הק', אז שייד לומר שיש בהבעת דעתם השפעה אלקית, ומתוך כך יכולים לדון ולהורות כפי דעות הרוב וימצאו הלכה ברורה בלי ספק.

לא כן עכשיו בדור הזה שהוא דור פרוץ, ואימת אנשי המון עם מוטל על הרבנים, כענין שאמרו (רות רבה פתיחתא ב) אוי לדור ששפטו את שופטיהם, ועל ידי כן נמנעים הרבנים מלהשמיע את דעתם כפי אמיתת רצונם. מה גם כאשר ישנם אנשי המפלגות המשתמשים בעצתו של ירבעם בן נבט להושיב רשע אצל צדיק, ובחלקלקות לשונם משפיעים על הצדיקים בכמה תחבולות שונות שהם יאמרו כפי רצונם של העסקנים.

בהיות כן נמצא שאין דעות האלה נובעות ממקור אחד מן התורה הק' שהוא מפי אדון כל המעשים

בממשלה זו, מה גם אלו שיש להם התמנות של שדרה בתוך ממשלה זו, לא יזכו להיות לעתיד לבוא בעת ביאת משיח צדקינו ולראות בשמחתן של ישראל בעת החזרת מלכות ישראל לעתיד לבוא, כיון ששניהם אלו הינם דבר והפכו, ואי אפשר לאדם להיות בתוך שני ממשלות הפכיות אלו, לאשר הם רחוקים ומנוגדים בתכלית הריחוק, ואי אפשר להיות בין שניהם שום קשר ושייכות כלל.

**כל אלו שהיה להם שדרה במצרים
לא יצאו עם ישראל ממצרים**

ובענין זה מצינו אצל יציאת מצרים, שנאמר בתורה (שמות יג, יח) וחמושים עלו בני ישראל, ואמרו במדרש (תנחומא בשלח סימן א) שרק אחד מחמשים יצאו ממצרים, ויתר העם לא היו חפצים לצאת ממצרים כי היו פקידים בארץ מצרים. והאמת שזה דבר מבהיל על הרעיון, שאם היו כל כך הרבה מזרע ישראל אשר הם היו רוב רובם של ישראל וכולם היו פקידים בתוך ממשלת מצרים, א"כ ניתן לומר בצחוק מכאיב שהיה שם במצרים 'מדינת ישראלית'.

התורה הק' שפיר יכולים למצוא הלכה ברורה, כי הכל הולך ממקום אחד מרועה אחד מפרנס אחד, ויש השפעה אלקית בדעת חכמי הדור, על כן שפיר ימצאו הלכה ברורה כיון שהכל נובע ממקור אחד.

אבל בזמנינו אלה בעוה"ר אין דעת חכמי הדור נובע מן התורה הק', אלא מן השפעת המוני עם התועים מדרך האמת אשר אימתם מוטלת על הרבנים, אשר על כן קשה עד מאד לברר ולהוציא הלכה ברורה כדת של תורה, ועל דור כזה נאמר (ישעיה כח, ט) את מי יורה דעה ומי יבין שמועה, כי אי אפשר למצוא הלכה ברורה במקום אחד, היינו שאין למצוא חכמי התורה שמקור השפעת דיעותיהם יבוא רק מן התורה הק' ומן הקב"ה אשר הוא יחידו של עולם, והיינו שאמר שלא ימצאו הלכה ברורה הנובע ממקום אחד^(ב).

**אותן שלקחו חלק בתוך ממשלה
זו לא יזכו לראות בשמחתן של
ישראל לעתיד לבוא**

הנה דבר זה ברור בלתי שום ספק שכל אלה הלוקחים בעת חלק

(ב) עיין בוויאל משה מאמר א סימן קסז.

דם נתעשרו ישראל, שהיו מוכרים מים למצרים, ועל ידי כן נעשו ישראל עשירים. א"כ י"ל כי מן אותם המים שקנו מיד ישראל עשו החרטומים דם בלמיהם. עכ"ד.

אכן נראה כי הנה זה ודאי אשר יראי ה' לא מכרו מים לחרטומי מצרים, שהרי הבינו מה שעלול לצמוח מזה, שעל ידי כן ישתמשו החרטומים עם המים האלה לעשות עמהם כישוף, ויבואו על ידי כך להגדיל את כוחם של המצרים ולהכחיש כח הנסים הבאים מאת הקב"ה.

אלא ודאי שכל אותן אנשים אשר מכרו מים לחרטומי מצרים היו רק מן הפחותים שבעם, הם היו מוכנים לתת מים לחרטומי מצרים בעד בצע כסף, ולא חשו על התוצאה העלול לצאת ממעשיהם, שעל ידי כך יבואו החרטומים ויעשו גם הם בלמיהם, ועל ידי כך יכחישו בנסים של הקב"ה.

אם כן יש לומר שלאחר שהם נתעשרו אז עלו לגדולה, ונעשו הם עצמם פקידים וממונים בתוך ממשלת מצרים, אבל יראי ה' לא מכרו מים לאנשי מצרים, ולא נטלו חלק בגדולה ושררה בארץ מצרים, והם זכו לצאת ממצרים ולראות בשמחתם של ישראל.

הנה מבואר שם שכל אלו אשר לקחו חלק ושררה בממשלת מצרים לא היו יכולים לראות בשמחתן של ישראל בעת צאתם ממצרים, והם מתו בימי אפילה שבמכת חושך. כל זה היות כי שני דברים אלו הינם שני הפכים, ומי שהיה לו התמנות של שררה במצרים לא היה יכול לראות בשמחתן של ישראל ביציאת מצרים.

הפחותים שבעם נתעשרו ממכירת מים למצרים ולא חשו שחרטומי מצרים יעשו כישוף

ואפשר להסביר הענין מה שאירע ברוב רובם של ישראל במצרים, כי הנה מצינו בפרשת וארא אצל מכת דם שנאמר (שמות ז, כב) ויעשו כן חרטומי מצרים בלמיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דיבר ה'. והקשה על זה באור החיים הק' (ד"ה ויעשו) שלכאורה יש להבין איך אפשר שחרטומי מצרים לקחו מים והפכו אותם לדם, כי מאחר שכל המימות אשר היו במצרים כבר נהפכו לדם (שמות רבה מ, י), אם כן איפוא תמוה הדבר מאין מצאו החרטומים מים.

ובתב לבאר את המכוון על פי מה שאמרו חז"ל (שם) שממכת

**המגדילים את הנסים שנעשו
לציונים מגבירים כח הסטרא
אחרא ומחלישים כח הקדושה**

ובענין הוזה אנו רואים גם בזמנינו, כי הנה בכל עת מצוא באים אנשים מארץ ישראל לחוץ לארץ כדי לאסוף כסף למדינה הציונית, וזה דרכם כסל למו שבכל עת מצוא מתחילים לדרוש תחילה בענין הנסים הגדולים הנעשים פה במדינה הציונית, והנה הם מגדילים בכך את הנס כדי שעל ידי כך יהיו יכולים לאסוף בחו"ל כסף רב. הנה הם דומים בכך לאותם אנשים הפחותים שמכרו את מימיהם לחרטומי מצרים בעד בצע כסף, ועל ידי כך יכלו החרטומים להראות שגם הם יכולים לעשות נסים. כך גם הם בעד בצע כסף המה מגדילים בפיהם ולשונם לומר בכל עת מצוא שנעשו נסים לציונים.

והאמת שכל אותן האומרים בכל יום שנעשה נסים לרשעים וציונים, הנה הם מגבירים בכך את כוחה של סטרא אחרא רח"ל, ומה מאד ראוי להזהר שלא לתת חיזוק לרשעים ושלא להגדיל את כוחם ח"ו.

ועל דרך זה אמרתי לפרש מה שאמר הכתוב בפר' בהעלותך (במדבר יא, כב) שמושה רבינו טען בפני השי"ת אם

ועל דרך זה פירשתי מה שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות ז.) על מאמר הכתוב (שמות יא, ב) דבר נא באזני העם וישאלו וגו', כדי שלא יאמר אותו זקן ועבדום וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם.

ולבאורה יש לדקדק הכוונה במה שכפל לומר לא קיים 'בהם' שני פעמים, כי הלא זה דבר המובן מאליו שהכוונה בכאן הוא שלא נתקיים הבטחתו ית' לבני ישראל, אם כן היה סגי לומר ועבדום וכו' קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים, ומה זה שחזר לומר פעם שנית לא קיים 'בהם'.

אכן יש לומר לפי מה שנתבאר שאצל מכת דם נתעשרו הפחותים בקרב ישראל, והם נשארו במצרים, לכך דקדק משה רבינו ע"ה לומר ואחרי כן יצאו כן ברכוש גדול לא קיים 'בהם', כי אם אמנם ישנם רבים מקרב ישראל שכבר נתעשרו במצרים על ידי מכת דם, מכל מקום הצדיקים אשר היו זהירים בדבר שלא להחליש את השפעת הקדושה, הם נזהרו למכור את מימיהם לאנשי מצרים, לזה אמר משה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים 'בהם', לאשר הצדיקים האלה לא מכרו את נפשם לרשעים בעד בצע כסף. והבן.

**הביטו וראו את מי
אתם מחליפים במי**

העולה מכל האמור, שכל אלו שלקחו שררה במצרים לא היו יכולים לראות בשמחתן של ישראל ביציאת מצרים. ועל פי הדברים האלה יכולים להבין מה שאמרו במדרש (במדבר רבה ב, ד) הובא בדברי רש"י ז"ל בשיר השירים עה"פ (י, א) שובי שובי השולמית, כי הנה האומות העולם אומרים לישראל שובי מאחרי המקום ונחזה בך, נציב ממך נציבים ושלמונים וכו', והיא אומרת מה תחזו בשולמית, מה גדולה אתם יכולים לפסוק לי שתהא שוה לגדולה כמחולת המחנים, אפילו לגדולת דגלי מחולת מחנות המדבר. ע"כ.

וביאור הדברים, כי איזה חשיבות של גדולה יש לשררה אצל אומות העולם, לעומת גודל השמחה והגדולה אשר יזכו ישראל לעתיד לבוא בביאת משיח צדקינו, ומאחר שאי אפשר לאדם לזכות לשני דברים אלו אהרדי, כי הם שני הפכים ואי אפשר להשוות כלל שני סוגי שררות אלו לאשר הם מנוגדים ומרוחקים בתכלית הריחוק, ומי שיש לו שררה אצל אומות העולם אי אפשר לו לזכות לראות בגדולת ישראל ושמחתן לעתיד לבוא, על כן אמרו ישראל מה גדולה אתם נותנים לי וכו', כלומר מה אתם מחליפים

את כל דגי הים יאסף להם, ולכאורה תמוה הדבר, וכי יעלה על הדעת שמושה רבינו ע"ה הסתפק חלילה ביכולת ה'.

ובבלי יקר (ד"ה דבר אחר) כתב לבאר את המכוון בזה, כי הנה משה רבינו ע"ה טען לפני השי"ת, כי מאחר שעל פי דרך הטבע אי אפשר למצוא להם די סיפוקם, רק על דרך נס למעלה מדרך הטבע, אם כן איפוא אין הדבר כראי לעשות לאנשים כאלה נסים חוץ לדרך הטבע.

ולדרבינו אפ"ל בביאור הכוונה, כי הנה בעת שנעשה נס לאנשים שאינם מהוגנים על ידי כך נתרומם כוחם למעלה, וכאשר מגדילים את כח הסטרא אחרא ע"י כך נחלש כח הקדושה רח"ל, שעניי כל רואים שנעשה נסים אצל הסטרא אחרא ח"ו, אשר על כן ביקש משה רבינו מאת הקב"ה שלא יעשה לאנשים כאלה נסים ונפלאות כדי שלא יחלש כח הקדושה.

על זה השיב לו הקב"ה ה' תקצר, אם לא יעשה הקב"ה נס זה אזי יגיעו אנשים האלה לידי כפירה שיאמרו ה' תקצר, על כן בהכרח לעשות להם נס זה.

בתוך מלכות של מינות ל"ע, לעומת השמחה והגדולה שיזכו ישראל לעתיד לבוא בביאת משיח צדקינו בעת שמחתן של ישראל.

ובעת כזאת אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, ואנו מקווים שהקב"ה ברחמיו יגאלינו במהרה בימינו בביאת משיח צדקינו, ועד ביאת המשיח נזכה להנצל מכל הנסיונות המתרגשות לבוא בעולם, ומכל פגעי הזמן, ונזכה להרמת קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו, במהרה בימינו אמן.

במה, וכי בשביל שררה מועטת כזו נפסיד לראות הגדולה שיהיה לעתיד לבוא בביאת משיח צדקינו.

ובן ראוי להתבונן בדבר זה לענין אלו שלוקחים חבל ושררה בממשלה זו, כי הנה זה פשוט וברור שכל אלו הלוקחים לנפשם שררה בתוך ממשלה זו לא יוכלו לראות בשמחתן של ישראל בביאת הגואל, כי שני דברים אלו המה שני הפכים ומנוגדים לגמרי בתכלית הריחוק, אם בן איפוא יש להתבונן מה אתם מחליפים במה, וכי איזה ערך יש להתמנות של שררה

רגשי תודה וברכה

מתוך רגשי כבוד ותפארת הננו בזה לברך ולהודות קדם הני אנשי חיל אבירי המעש בעלי כשרון נפלאים כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך

המה המתעסקים בקדשים ברוב כשרון לברר מקחו של צדיק

ומזכים את רבבות ישראל בחיבוריהם הנפלאים
בתורת רביה"ק זי"ע וקורת ימי חייו ה"ה

בראש וראשון האי גברא רבא העוסק בקדשים זה
עשרות בשנים ממקורבי רביה"ק זי"ע

הרה"ג רבי מאיר שפיץ שליט"א, אבד"ק ביסטריץ

הרב שמואל עקשטיין שליט"א

הרב שמואל שלמה טעללער שליט"א

הרב יואל וויינבערגער שליט"א

הרב משה אלי פריעד שליט"א

הרב שמואל ראזענבערג שליט"א

הרב משה קאהן שליט"א

הרב חיים מרדכי מייזעלס שליט"א

אשר בכשרונותיהם הברוכים עמדו לימיננו בלב ובנפש
חפיצה להעיר ולהאיר ולערוך את הקונטרס הדין ולברר
מקחו של צדיק ברוב פאר והדר כדי שנוכל להוציא לאור דבר
ומתוקן לשם ולתפארת ולתהלה

ישלם ה' פעלם, זכות זיכוי הרבים וזכות אבינו רועינו רבינו הקדוש
זי"ע יגן עליהם, ותהי משכורתם שלמה מעם ה' אלקי ישראל ויזכו
להמשיך בפעליהם הנאמנים ביתר שאת וביתר עז עדי נזכה לביאת
משיח צדקינו ומלאה הארץ דעה את ה' בביאת גואל צדק בב"א

המברכים ברגשי יקר ותהלה,

המוציאים לאור

מכון דבר השם

להפצת אור תורתו של רביה"ק זי"ע

להארות והערות - וגם לקבל את הגליון ושאר הגליונות בעתיד בעז"ה

נא לפנות אל המכון דבר ה'

להפצת תורת אמת של רביה"ק מסאטמאר זי"ע

Talmidirabbiny@ohrchaim.com

KolSatmar.com

